ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សកម្មភាព និងសមិទ្ធផលការងារឆ្នាំ២០២២ របស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
រាជធានីភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០២២

សកម្មភាព និងសមិទ្ធផលការងារឆ្នាំ២០២២

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ថ្ងៃ សុក្រ ៨កើត ខែបុស្ស ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២

អារម្ភកថា

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ដែលហៅកាត់ថា *វ.ស.ក.ក* បានបង្កើតនៅឆ្នាំ១៩៥៥ ដោយសមាគមអ្នកដាំកៅស៊ូនៅកម្ពុជា។ នៅឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៩០ សកម្មភាពស្រាវជ្រាវរបស់ *វ.ស.ក.ក* ត្រូវបានផ្អាកដោយប្រទេសមានសង្គ្រាម ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញដោយប្រកាសលេខ១០៣១.៣៧០ចត.២ខ ចុះថ្ងៃទី១១ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១ និងក្លាយជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដោយអនុក្រឹត្យលេខ៦៥អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧ និងកែសម្រួលឡើងវិញដោយអនុក្រឹត្យលេខ ១៤៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ ដោយបានប្រែក្លាយទៅជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលជាលើកទី២ ។ នៅឆ្នាំ២០០១ *វ.ស.ក.ក* បានចូលជាសមាជិកទី១៦ របស់ របស់ IRRDB។ *វ.ស.ក.ក* ដែលមានក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទជា អាណាព្យាបាលផ្នែកបច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ជាអាណាព្យាបាលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវបានដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ដែលមានសិទ្ធយ៉ាងទូលំទូលាយដើម្បីបំពេញបេសកកម្មក្នុងនាមជាវិទ្យាស្ថានក្នុងក្របខណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងគ្រប់គ្រងដោយនាយកមួយរូប និងមាននាយករងមួយចំនួនជាជំនួយការ។ *វ.ស.ក.ក* មានភារកិច្ចដឹកនាំ និងសម្រេចរាល់សកម្មភាពស្រាវជ្រាវ និងការពិសោធន៍ សំដៅជម្រុញការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់ផ្នែក នៃដំណាំកៅស៊ូទូទៅ និងចូលរួមរាល់សកម្មភាពនៃការជម្រុញផ្នែកបច្ចេកទេសសុវឌ្ឍកម្មនៃគុណភាពកៅស៊ូ និងតម្លៃផលិតកម្ម។

វ.ស.ក.ក មានកិត្តិយស និងក្តីសោមនស្សរីករាយក្នុងការបង្ហាញជូននូវរបាយកាណ៍សកម្មភាពការងារស្រាវជ្រាវប្រចាំឆ្នាំ២០២២ ដើម្បីជាព័ត៌មានដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការងារស្រាវជ្រាវ និងផលិតកម្មដំណាំកៅស៊ូ។ របាយការណ៍នេះ បង្ហាញជូននូវសកម្មភាពការងារស្រាវជ្រាវ និងសមិទ្ធផលចម្បងៗរបស់អង្គភាពចំណុះរបស់ខ្លួន រួមមាន ការបង្កាត់ពូជ ការដាំដុះនិងការពារ សរីរវិទ្យានិងអាជីវកម្ម មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិយថាប្រភេទ ស្ថានីយអនុវត្ត ព្រមទាំងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតរបស់ *វ.ស.ក.ក*។

លទ្ធផលការងារដែលបង្ហាញជូនក្នុងរបាយការណ៍សកម្មភាពនេះ សម្រេចបានដោយសារកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តការងារប្រកបដោយកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងមន្ត្រីរាជការ និយោជិក និងថ្នាក់ដឹកនាំ *វ.ស.ក.ក* ទាំងអស់នៅក្នុងការពិសោធន៍ ស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងការចូលរួមពីប្រតិបត្តិករកៅស៊ូពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ហើយនិងបណ្តាដៃគូអន្តរជាតិផ្សេងទៀតមានដូចជា៖ CIRAD, IRRDB, AFD, CATAS, HRPP, WWF ព្រមជាមួយគ្នានោះ ដោយមានការដឹកនាំដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងជាពិសេសកិច្ចគាំទ្រនិងតម្រង់ទិសពីស្ថាប័នអាណាព្យាបាលរួមមាន៖ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍដំណាំកៅស៊ូនៅកម្ពុជាប្រកបដោយវឌ្ឍនភាព និងចីរភាព។

របាយការណ៍នេះ នឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រតិបត្តិករកៅស៊ូ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយក្នុងវិស័យកៅស៊ូ រួមទាំងអ្នកនយោបាយ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ អ្នកស្រាវជ្រាវ អ្នកផ្សព្វផ្សាយ គ្រូបង្រៀន និស្សិត និងអាចទាំងកសិករទៀតផង។ សម្រាប់វិទ្យាស្ថានផ្ទាល់ របាយការណ៍នេះជាការលើកទឹកចិត្តដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរបស់ខ្លួនឲ្យបន្តខិតខំស្រាវជ្រាវដើម្បីសម្រេចនូវបេសកកម្មក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យានៅកម្ពុជា។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា របាយការណ៍នេះជាប្រភពព័ត៌មានដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់គ្រប់ស្រទាប់អ្នកប្រើប្រាស់។

ថ្ងៃ សុក្រ ៨កើត ខែបុស្ស ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៦៦

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២

នាយក

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

លិម ខាន់ធីវ៉ា

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា ii
១. សេចក្តីផ្តើម 1
២. អង្គការលេខ និងស្ថានភាពបុគ្គលិក 2
២.១. អង្គការលេខ 2
២.២. ស្ថានភាពបុគ្គលិក 4
៣. ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ និងការគ្រប់គ្រង 4
៤. សមិទ្ធផលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ 5
៥. សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយក្នុងឆ្នាំ២០២២ 6
៥.១. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.១ ការអភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍក្លូនកៅស៊ូ និងការសិក្សាលើការអនុវត្តកសិកម្មល្អក្នុងការដាំដុះនិងថែទាំកៅស៊ូដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ 6
៥.១.១. ការងារស្រាវជ្រាវអំពីការបង្កាត់ពូជ 6
៥.១.២. ការងារសរីរសាស្ត្រ និងការប្រមូលផលទឹកជ័រ 6
៥.១.៣. ការងារដាំដុះនិងការពារ 7
៥.២. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.២ ការសិក្សានិងអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រប្រមូលផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងការពង្រឹងគុណភាពជ័រកៅស៊ូកម្ពុជាស្របទៅតាមនិយាមអន្តរជាតិ 7
៥.២.១. ការធ្វើតេស្តប្រៀបធៀបអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ក្រៅស្រុក និងក្នុងស្រុក 7
៥.២.២. ការធ្វើតេស្តនិងពិនិត្យគុណកៅស៊ូ 7
៥.២.៣. ការចុះបញ្ជិកា ទទួលស្គាល់ និងទទួលបានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជា 7
៥.៣. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.៣ ទទួលធ្វើសេវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅពីការិយាល័យស្គាល់ជាផ្លូវការ និងចំណាយទូទៅលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ 8
៥.៣.១. ការពង្រឹងសមត្ថភាព និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស 8
៥.៣.២. ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស 8
៥.៣.៣. ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត 9
៥.៣.៤. ការចូលរួមដៃគូស្រាវជ្រាវជាមួយភាគីអន្តរជាតិ 9
៥.៣.៥ ការបោះពុម្ពនិងផ្សព្វផ្សាយ 9
៥.៣.៦ គេហទំព័រវិទ្យាស្ថាន (Website) 9
៦. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងសំណូមពរ 11
៧. ទិសដៅការងារសម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣ 12

១. សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងបរិបទនៃការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៦ គឺការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្មកម្ពុជាឲ្យមានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង បរិយាប័ន្ន ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាព ដែលនាំដល់ការបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារកសិករ វិបុលភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា តាមអភិក្រមនិងវិសាលភាពថ្មី ដើម្បីប្រែក្លាយវិស័យនេះ ពីដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបវិបុលកម្ម ពោលគឺពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើធនធានមានស្រាប់ (ធនធានដីនិងធនធានធម្មជាតិផ្សេងៗទៀត) ឈានទៅរកដំណាក់កាលថ្មីដែលផ្តោតលើប្រពលវប្បកម្ម ពោលគឺពឹងផ្អែក ជាសំខាន់លើការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស បច្ចេកវិទ្យាថ្មី កសិកម្មវៃឆ្លាត ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍយូបនីយកម្ម ព្រមទាំងការ បង្កើនសមត្ថភាពស្រោចស្រព ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធកម្មដំណាំដែលមានសក្តានុពល និងទីផ្សាររួមទាំងការ ចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្មជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម។

ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្មក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៦ ផែនការសកម្មភាពជាតិ ស្តីពីគំនិតផ្តួចផ្តើមសម្រាប់កាត់បន្ថយភាពអត់ឃ្លានឲ្យដល់កម្រិតសូន្យនៅកម្ពុជា ២០១៦-២០២៥ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានលើកឡើងនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ ទិសដៅគោលនយោបាយរួមសំដៅ (១) បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្មកសិកម្ម ការប្រកួតប្រជែង និងពាណិជ្ជូបនីយកម្មកសិកម្មនិង (២) បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានដី ព្រៃឈើ និងជលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ក្នុងបរិបទនេះក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានសម្រេចដាក់ឲ្យអនុវត្តនូវកម្មវិធីចំនួន៥ និងមានចក្ខុវិស័យ «កសិកម្មកម្ពុជា ជាកសិកម្មទំនើប មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង បរិយាប័ន្ន ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងនិរន្តរភាព ដែលនាំដល់ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូលគ្រួសាកសិករ វិបុលភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា»។ ដើម្បីជំរុញកំណើនផលិតកម្មគ្រប់មុខក្នុងវិស័យកសិកម្មឲ្យបានក្នុងរង្វង់ ៥% និងបង្កើនការនាំចេញផលិតផលដំណាំកសិកម្ម ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយពង្រីកទំនើបកម្មកសិកម្ម បង្កើនផលិតភាពពិពិធកម្មដំណាំដែលមានសក្តានុពល និងការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារខ្ពស់ តាមរយៈការបង្កើនការស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មសំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ លើកកំពស់គុណភាពផលិតផល ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយផលិតកម្មកសិកម្ម តាមកិច្ចសន្យា និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មប្រកប ដោយនិរន្តរភាព។

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា (វ.ស.ក.ក)ត្រូវបានក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ប្រគល់ភារកិច្ច ឲ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្មវិធីទី១ គឺ៖ បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្ម និងកសិ-ធុរកិច្ច។ វ.ស.ក.ក ជាអង្គភាពគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលចំនួនពីរគឺ៖ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាអាណាព្យាបាលផ្នែកបច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ជាអាណាព្យាបាលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមជាមួយនឹងការដឹកនាំតម្រង់ទិសពីអង្គការកំពូលមួយគឺ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។ ដែល វ.ស.ក.ក ត្រូវបានប្រគល់ភារកិច្ចឲ្យអនុវត្តការងារនៅក្នុងកម្មវិធីទី១ និងអនុកម្មវិធីទី៦ ស្តីអំពី៖ «លើកកម្ពស់គុណភាពការងារពិសោធន៍ និងស្រាវជ្រាវកៅស៊ូ» ដែលក្នុងនោះមានចង្កោមសកម្មភាពចំនួន៣ គឺ៖ ១.៦.១. ការអភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍក្លូនកៅស៊ូ និងការសិក្សាលើការអនុវត្តកសិកម្មល្អក្នុងការដាំដុះ និងថែទាំកៅស៊ូដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ ១.៦.២. ការសិក្សានិងអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រប្រមូលផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងការពង្រឹងគុណភាពជ័រកៅស៊ូកម្ពុជាស្របទៅតាមនិយាមអន្តរជាតិ ១.៦.៣. ទទួលធ្វើសេវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅពីការិយាល័យស្គាល់ជាផ្លូវការ និងចំណាយទូទៅលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ។

របាយការណ៍សកម្មភាពនេះគឺជាសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ របស់ វ.ស.ក.ក ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ ហើយនឹងផែនការរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែងរបស់ វ.ស.ក.ក ទៅតាមសូចនាករដែលបានគ្រោងទុកនៅក្នុងកម្មវិធី និងអនុកម្មវិធីដែលបានកំណត់ សំដៅរួមចំណែកក្នុងការបង្កើនផលិតភាពនិងតម្លៃបន្ថែមទៀត បង្កើនប្រភពចំណូលដល់កសិករ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ នឹងការអភិវឌ្ឍដំណាំកៅស៊ូប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

២. អង្គការលេខ និងស្ថានភាពបុគ្គលិក

២.១. អង្គការលេខ

វ.ស.ក.ក ជាអង្គភាពគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលតាមរយៈអនុក្រឹត្យលេខ៦៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧ និងកែសម្រួលឡើងវិញដោយអនុក្រឹត្យលេខ ១៤៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ ដោយបានប្រែក្លាយទៅជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលជាលើកទី២ ក្នុងនោះបានចង្អុលបង្ហាញអំពីភារកិច្ច ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ៖ វ.ស.ក.ក មានភារកិច្ចដឹកនាំ និងសម្រេចរាល់សកម្មភាពស្រាវជ្រាវ និងការពិសោធន៍ សំដៅជម្រុញការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់ផ្នែកនៃដំណាំកៅស៊ូទូទៅ និងចូលរួមរាល់សកម្មភាពនៃការជម្រុញផ្នែកបច្ចេកទេស សុវឌ្ឍកម្មនៃគុណភាពកៅស៊ូ និងតម្លៃផលិតកម្ម។ ក្នុងការបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ វ.ស.ក.ក បានយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការស្រាវជ្រាវបង្កាត់ពូជកៅស៊ូ សំដៅបង្កើតនូវក្លូនកៅស៊ូកម្ពុជាដែលមានសក្តានុពល បន្សាំនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ មានទិន្នផលខ្ពស់ និងលូតលាស់ល្អសមស្របនឹងលក្ខណ្ឌបរិស្ថាននៃប្រទេសកម្ពុជា ការស្រាវជ្រាវសរីរវិទ្យានិងអាជីវកម្ម និងការស្រាវជ្រាវអំពីការដាំដុះនិងការពារ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២នេះ វ.ស.ក.ក បានអនុវត្តនិងបន្តការងារស្រាវជ្រាវ ហើយនិងតាមដានទិន្នន័យចម្ការពិសោធន៍ទាំងនៅក្នុងស្ថានីយ ទាំងនៅតាមបណ្តាក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូដែលជាសរុបមាន៦២ពិសោធន៍។ ទន្ទឹមគ្នានឹងការស្រាវជ្រាវ វ.ស.ក.ក បានរួមចំណែកយ៉ាងធំធេងនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ដោយការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់ប្រតិបត្តិករកៅស៊ូ ព្រមជាមួយគ្នានោះក៏បានបណ្តុះបណ្តាលនូវធនធានមនុស្ស តាមរយៈការបង្ហាត់បង្រៀននិស្សិត នៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា និងការសម្របសម្រួលឲ្យនិស្សិតធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សា ចម្ការពិសោធន៍ និងការដឹកនាំសារណា បញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្ររបស់និស្សិតមកពីគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលមួយចំនួនដើម្បីបន្តវេនក្នុងការអភិវឌ្ឍដំណាំកៅស៊ូនាអនាគត។ នៅក្នុងអនុក្រឹត្យ វ.ស.ក.ក មានកាតព្វកិច្ចចំនួន ០៨ចំណុចសំខាន់ ដែលត្រូវបានរំលេចឡើងសំដៅលើការអនុវត្តឲ្យបានសម្រេចឆ្លើយតបទៅនឹងភារកិច្ចខាងលើ។

ឆ្លើយតបទៅនឹងការអនុវត្តភារកិច្ចខាងលើ អង្គការលេខមួយត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់បណ្តាការិយាល័យ និងបណ្តាអង្គភាពចំណុះរបស់ វ.ស.ក.ក តាមរយៈប្រកាសលេខ៩៧៦ ប្រក.កសក.ប ចុះថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៣។ យោងសេចក្តីប្រកាសនេះ វ.ស.ក.ក មានការិយាល័យ និងអង្គភាពចំណុះចំនួន ០៧ រួមមាន៖

១- ការិយាល័យ រដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក

២- ការិយាល័យ ផែនការ និងគណនេយ្យ

៣- ការិយាល័យ បង្កាត់ពូជ

៤- ការិយាល័យ ដាំដុះ និងការពារ

៥- ការិយាល័យ សរីរវិទ្យា និងអាជីវកម្ម

៦- មន្ទីរពិសោធន៍ជាតិយថាប្រភេទ មានថ្នាក់ស្មើការិយាល័យ

៧- ស្ថានីយ៍អនុវត្ត មានថ្នាក់ស្មើការិយាល័យ

អង្គការលេខវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

Cambodian Rubber Research Institute Organization

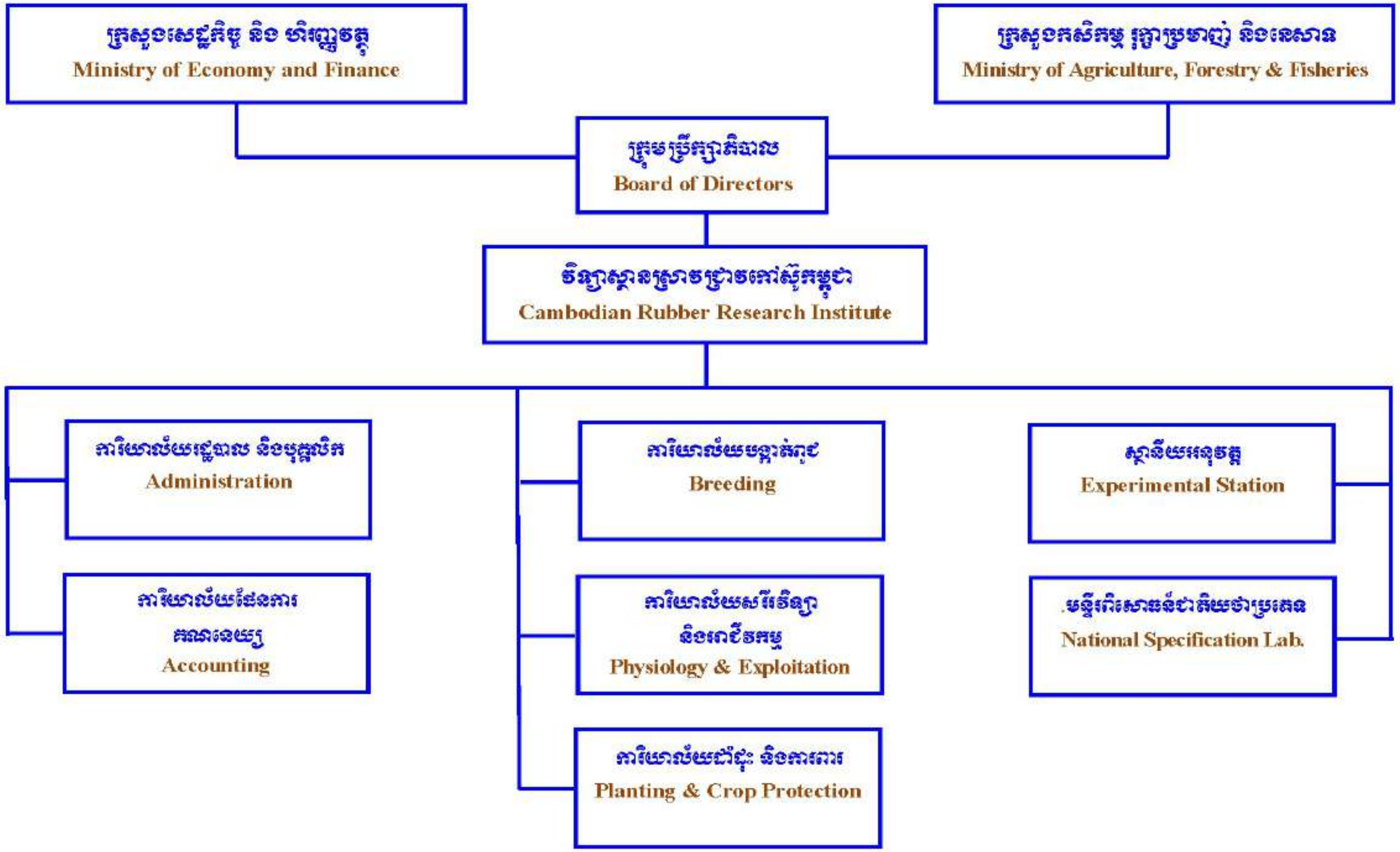

យោង៖ -អនុក្រឹត្យលេខ៦៥អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីការបង្កើតវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល

-អនុក្រឹត្យលេខ៦៨អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការកែសម្រួលនិងបំពេញបន្ថែមមាត្រា៥ ចំណុច៥.១ នៃអនុក្រឹត្យលេខ៦៥អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧

២.២ ស្ថានភាពបុគ្គលិក

មន្រ្តី វ.ស.ក.ក ក្នុងក្របខ័ណ្ឌមុខងារសាធារណៈបច្ចុប្បន្នមានចំនួនសរុប៤៨នាក់ ក្នុងនោះមានស្រ្តី ១២នាក់ និងកម្មករកិច្ចសន្យាផ្នែកចៀរជ័រ ដាំដុះ រោងចក្រ គ្រូបង្រៀន និងការងារបម្រើសេវាផ្សេងៗទៀត ដែលមានចំនួនសរុប ២៨៥នាក់។ មន្រ្តីក្នុងក្របខ័ណ្ឌមុខងារសាធារណៈទាំង៤៨នាក់ មានកម្រិតសញ្ញាបត្រដូចខាងក្រោម៖

+ បណ្ឌិត	០១នាក់
+ បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់	០៩នាក់
+ បរិញ្ញាបត្រ	៣៣នាក់
+ បរិញ្ញាបត្ររង	០៣នាក់
+ បឋមឯកទេស	០២នាក់
និងមន្រ្តីជាប់កិច្ចសន្យា	២០នាក់

៣. ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនិងការគ្រប់គ្រង

បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាល វ.ស.ក.ក. ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម **ប៉ុល សុផា** អនុរដ្ឋលេខាធិការនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃ វ.ស.ក.ក. ដើម្បីពិនិត្យវឌ្ឍនភាពការងារស្រាវជ្រាវកៅស៊ូចំនួន ០៤លើក ព្រមទាំងប្រជុំអចិន្រ្តៃយ៍ និងវិសាមញ្ញរបស់វិទ្យាស្ថានចំនួន១២លើក។

វិទ្យាស្ថានបានទទួលដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់គណៈប្រតិភូ CIRAD, IRD និង GDA នៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា។

នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានជួបពិភាក្សាការងារជាមួយប្រតិភូ CIRAD អំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការស្រាវជ្រាវកៅស៊ូ នៅវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា។

ស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានបានទទួលដំណើរទស្សនកិច្ច និងការជួបសំណេះសំណាលរបស់ ឯកឧត្តម **ម៉ាន សុត្រី** រដ្ឋលេខាធិការ កសក អមដំណើរដោយ ឯកឧត្តម **ប៉ុល សុផា** អនុរដ្ឋលេខាធិការ កសក និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល វ.ស.ក.ក. លោកអគ្គលេខាធិការរងក្រសួងកសិកម្ម និងថ្នាក់ដឹកនាំអគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ។

វិទ្យាស្ថានបានអនុញ្ញាតឲ្យសាស្រ្តាចារ្យ និងនិស្សិតនៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ នៃវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា មកធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សាស្រាវជ្រាវ ស្វែងយល់អំពីដំណើរការប្រមូលទឹកជ័រ វិធីសាស្រ្តកែច្នៃកៅស៊ូសន្លឹក(RSS) និងការវិភាគគុណភាពកៅស៊ូធម្មជាតិសម្រាប់ការនាំចេញ ក្នុងគោលបំណងបង្កើននូវចំណេះដឹងដែលបានសិក្សាទ្រឹស្តីកន្លងមក។

វិទ្យាស្ថានបានទទួល និងជួបពិភាក្សាជាមួយក្រុមការងាររបស់ កសក ដែលដឹកនាំដោយលោក **អ៊ុំ សាវី** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានបុគ្គលិកនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស និងសហការី ដើម្បីពិភាក្សាអំពីការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សតាមព័ត៌មានវិទ្យា។

វិទ្យាស្ថានបានរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូនៅដំណាក់កាលទី១ ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលកសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូចចំនួន ០៤សហគមន៍ និងនៅដំណាក់កាលទី២ដល់កសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូចចំនួន ០២សហគមន៍ នៅសហគមន៍កសិកម្មទ្រទ្រង់កសិករ ឃុំអូររៃ្ស ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាម និងសហគមន៍កសិកម្មកសិករតំបែរ ឃុំទឹកជ្រៅ ស្រុកតំបែរ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ហើយការបណ្តុះបណ្តាលនេះ ត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកសំខាន់ៗ គឺផ្នែកទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅទីតាំងចម្ការផ្ទាល់។

វ.ស.ក.ក. និងអង្គការបណ្តាញកសិករនិងធម្មជាតិ បានរៀបចំបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសថ្មីៗរួមមាន (១)ការរៀបចំថ្នាលពូជកៅស៊ូតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស (២)អត្តសញ្ញាណកម្មក្លូនកៅស៊ូ និង(៣)ការជ្រើសរើសពូជដែលសមស្របទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្រ្តដាំដុះ ដល់កសិករមួយក្រុមមានគ្នាសរុបចំនួន១៥នាក់ ដែលបានអញ្ជើញមកពីស្រុកចំនួន០៣៖ ស្រុកពញាក្រែក តំបែរ និងមេមត់ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ។

វ.ស.ក.ក បានរៀបចំការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូ ដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារចំនួន១៥ក្រុមដែលមានចូលរួមសរុបចំនួន ៣៨៩នាក់ ក្នុងនោះស្រី ១៧២នាក់ ដែលអញ្ជើញមកពីសហគមន៍កសិកម្មដូចជា៖ សាមគ្គីកក់ពពេលមានជ័យ បែតងគោកស្រុក លៀងមានជ័យ កសិករតំបែរ តំបែររុងរឿង អភិរក្សពញាក្រែក កៅស៊ូគ្រួសារមេមត់ ក្តីសង្ឃឹមកសិករ ពញាក្រែករុងរឿង សេដាសែនជ័យ រំចេកមានជ័យ ហើយនឹងក្រុមផលិតកៅស៊ូសម្បូរមាស និងត្រពាំងព្រីង ស្ថិតក្នុងខេត្តត្បូងឃ្មុំ និងសហគមន៍កសិកម្មទ្រទ្រង់កសិករស្ថិតក្នុងខេត្តកំពង់ចាម។

៤. សមិទ្ធផលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម២០១៩-២០២៣

ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំនៃការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាអាណាព្យាបាលផ្នែកបច្ចេកទេស និងការគាំទ្ររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុជាអាណាព្យាបាលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងក្រោមការដឹកនាំតម្រង់ទិសរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល រួមទាំងកិច្ចសហការពីថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរបស់ **វ.ស.ក.ក** ហើយជារួមសមិទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ២០២២ វ.ស.ក.ក សម្រេចបាននូវលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈ ស្របទៅតាមសូចនាករ ដែលបានព្យាករណ៍ទុកដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាង១។

តារាង១ លទ្ធផលឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករ ដែលបានព្យាករណ៍ក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣

សូចនាករលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ	គោលដៅប្រចាំឆ្នាំ	លទ្ធផលសម្រេចបានមកដល់បច្ចុប្បន្ន	% នៃគោលដៅសម្រេចបាន
ចង្កោមសកម្មភាពទី ១.៦.១ ការអភិរក្ស ការអភិវឌ្ឍក្លូនកៅស៊ូ ការសិក្សាលើការអនុវត្តកសិកម្មល្អលើការដាំដុះ និងថែទាំកៅស៊ូដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ			
-ចំនួនចម្ការពិសោធន៍ដែលបានបង្កើតតាមជានស្រង់ទិន្នន័យ (ចម្ការ) -ចំនួនក្លូនកៅស៊ូ ដែលអភិវឌ្ឍ អភិរក្ស និង គ្រប់គ្រង(ក្លូន) -ចំនួនសំណាកទឹកជ័រត្រូវវិភាគសរីរៈសាស្ត្រ (សំណាក)	៦២ ៧៦ ៥២០	៦២ ៧៦ ១២៤៧	១០០% ១០០% ២៤០%
ចង្កោមសកម្មភាពទី ១.៦.២ ការសិក្សា ការអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រប្រមូលផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការពង្រឹកគុណភាពជ័រកៅស៊ូកម្ពុជាស្របតាមនិយាមអន្តរជាតិ			
-ចំនួនតេស្តប្រៀបធៀបអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ (ដង) -ចំនួនតេស្តប្រៀបធៀបមន្ទីរពិសោធន៍ (ដង) ក្នុងស្រុក -ការធ្វើតេស្តនិងគុណភាពកៅស៊ូ (CSR) (ដង) -ការចុះបញ្ជិកា ទទួលស្គាល់ និងទទួលបានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជា	០២ ០ ២ ០៤ ០២/០២	០២ដង ០២ដង ០៤ដង ០៣រោងចក្រ/ ០៣មន្ទីពិសោធន៍	១០០% ១០០% ១០០% ១៥០% ១៥០%
ចង្កោមសកម្មភាពទី ១.៦.៣ ទទួលធ្វើសេវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅពីការិយាល័យស្គាល់ជាផ្លូវការ និងចំណាយទូទៅលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ			
-ការដឹកនាំនិស្សិតសរសេរសារណាបញ្ចប់បរិញ្ញាបត្រ -ឯកសារបច្ចេកទេស និងការពារជំងឺ -ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសដល់ប្រតិបត្តិករកៅស៊ូ និងកសិករកៅស៊ូគ្រួសារ	០៤ ០៣ ០២	០៤ នាក់ ០៣ច្បាប់ ០២ដង	១០០% ១០០% ១០០%

៥. សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយក្នុងឆ្នាំ២០២២

ដើម្បីអនុវត្តតាមតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ជាពិសេសដើម្បីចូលរួមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការសម្រេចឲ្យបាននូវគោលនយោបាយចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ក៏ដូចបណ្ដាឆ្នាំមុនៗកន្លងមកដែរ **វ.ស.ក.ក** បានខិតខំបន្តអនុវត្តការងារពិសោធន៍ និងស្រាវជ្រាវឆ្លើយតបទៅនឹងបរិបទនៃការអភិវឌ្ឍ ដូចមានចែងនៅក្នុងអនុក្រឹត្យស្ដីពីការបង្កើត **វ.ស.ក.ក** ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដោយសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដូចជា (១)ផ្នែកក្សេត្រសាស្ត្រ៖ ការងារដាំដុះនិងការពារ, ការងារបង្កាត់ពូជ, ការងារសរីរសាស្ត្រនិងអាជីវកម្ម។ (២)ផ្នែកមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិយថាប្រភេទ និង(៣)ការបណ្ដុះបណ្ដាល ការផ្សព្វផ្សាយចំណេះបច្ចេកទេសនិងព័ត៌មានកៅស៊ូដល់ប្រតិបត្តិករ សមាគម និងកសិករ។ ជារួមវិទ្យាស្ថានបានធ្វើពិសោធន៍ទាំងក្នុង និងក្រៅស្ថាននីយ៍បានលទ្ធផលទៅតាមគោលបំណងនិងសូចនាករក្នុងចង្កោមកម្មវិធីសកម្មភាពទាំង០៣ តាមលំដាប់លំដោយដូចខាងក្រោម៖

៥.១. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.១ ការអភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍក្លូនកៅស៊ូ និងការសិក្សាលើការអនុវត្តកសិកម្មល្អក្នុងការដាំដុះនិងថែទាំកៅស៊ូដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ

ចង្កោមសកម្មភាពនេះមានគោលបំណងសំខាន់ក្នុងការកសាងនូវទិន្នន័យគោល និងសិក្សាពីកត្តាវិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមានតាមការវិភាគលទ្ធផល សម្រាប់ជាអំណះអំណាងមូលដ្ឋានក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ផ្ដល់ជាមគ្គុទ្ទេសនិងចង្អុលបង្ហាញដល់ប្រតិបត្តិករនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍដំណាំកៅស៊ូ ដើម្បីបញ្ចៀសនូវហានិយភ័យ ព្រមទាំងការរក្សាបាននូវនិរន្តរភាពផលិតកម្ម និងកំណើនផលចំណូលដល់អ្នកដាំកៅស៊ូ ហើយនិងការលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ដើម្បី **វ.ស.ក.ក** សម្រេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ សកម្មភាពចំនួន០៣ត្រូវបានដាក់ចេញ នឹងទទួលលទ្ធផលបានដូចខាងក្រោម៖

៥.១.១. ការងារស្រាវជ្រាវអំពីការបង្កាត់ពូជ៖ បានតាមដាន និងស្រង់ទិន្នន័យចម្ការពិសោធន៍ដែលបានបង្កើតចំនួន៦២ចម្ការពិសោធន៍ ដែលបានដាំរាយប៉ាយទៅតាមទីតាំងនិងតំបន់ផ្សេងៗដូចជា (១)ស្ថានីយ៍ពិសោធន៍នៃ វ.ស.ក.ក. (២)ក្រុមហ៊ុនក្រែកខេមបូឌា(ខេត្តត្បូងឃ្មុំ) (៣)ក្រុមហ៊ុនទ្រីភាពបឹងទន្លេប្រេច(ខេត្តព្រះវិហារ) (៤)ក្រុមហ៊ុនSOCFIN-KCD (ខេត្តមណ្ឌលគីរី)។ បានថែទាំច្បារពូជកៅស៊ូទំហំ ៨,៦០ហិកតា សម្រាប់បំរើដល់ការពិសោធស្រាវជ្រាវ។ ចម្ការពិសោធន៍ដែលបើកចៀរជ័រដំបូងបានចំនួន០៣ គឺIR.AA.11, PV.AA.01, PV.AA02 និងតេស្តចៀរជ័របានចំនួន០១ចម្ការគឺ IR.GSET.02។ ការថែទាំច្បារបង្កាត់ពូជ និងអង្កេតការជ្រុះស្លឹក និងចេញផ្ការលើក្លូនកៅស៊ូចំនួន១៦ចម្ការ។ បានប្រមូលសំណាកទឹកជ័រក្នុងចម្ការពិសោធន៍ក្លូនដើម្បីវិភាគ LD សរុបបានចំនួន ១១ចម្ការ ស្មើនឹង៥៨៨សំណាក។ បានចុះអង្កេតស្ថានភាពជំងឺ Pestlotiopsis នៅខេត្តកោះកុងបានចំនួន០១លើក។

៥.១.២. ការងារសរីរសាស្ត្រ និងការប្រមូលផលទឹកជ័រ៖ បានអភិវឌ្ឍ អភិរក្ស និងគ្រប់គ្រងក្លូនកៅស៊ូបានចំនួន៧៦ក្លូន។ បានបង្កើតចម្ការពិសោធន៍ថ្មីនិងស្រាវជ្រាវអំពីការគ្រប់គ្រងផ្ទាំងមុខចៀរលើក្លូន IRCA 317 និង RRIC100។ អនុវត្តការងារពិសោធន៍លើការលាបថ្នាំរំញោច ត្រួតពិនិត្យនិងថែទាំសម្ភារ ឧបករណ៍និងសារធាតុគីមីនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ជីវគីមី និងសរីរវិទ្យា។ វិភាគរកស្តង់ដាសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ (Latex diagnosis-LD) លើប៉ារ៉ាម៉ែត្រ Inorganic Phosphorus (Pi), Sucrose (Suc) និង Thiol (RSH) ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់សារធាតុគីមី។ បានប្រមូលសំណាកនិងវិភាគសរីរទឹកជ័រ (LD) ចម្ការពិសោធន៍នានាក្នុង និងក្រៅស្ថានីយបានចំនួន៣៤ចម្ការពិសោធន៍ស្មើនឹង១២៤៧សំណាក។

៥.១.៣. ការងារដាំដុះនិងការពារ៖ បានរៀបចំចម្ការពិសោធន៍ក្នុងផ្នែកដាំដុះនិងការពារ គឺដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវវិធីសាស្ត្រដាំដុះ ការអនុវត្តកសិកម្មល្អ ការគ្រប់គ្រងជីជាតិដី បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចម្ការនិងការប្រើប្រាស់ដី បង្កើតនូវចំណូលបន្ថែមតាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មកៅស៊ូជាមួយនិងប្រភេទដំណាំ និងរុក្ខជាតិផ្សេងទៀត ព្រមជាមួយគ្នានោះ ក៏មានការសិក្សាអំពីទំនាក់ទំនងរវាងការលូតលាស់ និងទិន្នផល រួមជាមួយនិងកត្តាអាកាសធាតុផងដែរ។ សកម្មភាពនិងសមិទ្ធិផលសំខាន់ៗនៃការពិសោធ ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងផ្នែកនេះរួមមាន៖ (១)អភិវឌ្ឍន៍រុក្ខសម្ភារដាំដុះ (២)ការប្រើប្រាស់ជីលើកៅស៊ូមិនទាន់ផ្តល់ផល និងកៅស៊ូផ្តល់ផល (៣)ការធ្វើពិពិធកម្មដំណាំរួមផ្សំ និងរុក្ខជាតិព្រៃនៅចន្លោះកៅស៊ូ (៤)ដំណាំគម្របដី ផលិតកម្មជីវម៉ាស់ និងវិធានការគ្រប់គ្រងដំណាំគម្របដី (៥)ទំនាក់ទំនងរវាងការលូតលាស់និងទិន្នផល ទៅនឹងអាកាសធាតុ ហើយនិងចង្វាក់ចៀរជ័រ d3, d4 (៦)ដង់ស៊ីតេដាំដុះដើមកៅស៊ូ (៧)ឥទ្ធិពលនៃការស្រោចស្រពលើការលូតលាស់និងទិន្នផលកៅស៊ូ។

ជាលទ្ធផលចុងក្រោយនៃការអនុវត្តចង្កោមសកម្មភាព ១.៦.១ គឺ៖ ក្លូនកៅស៊ូថ្មីសមស្របនឹងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុកម្ពុជាត្រូវបានវាយតម្លៃ និងដាក់បញ្ចូលក្នុង អនុសាសន៍និងផ្សព្វផ្សាយឲ្យដាំដុះ ហើយនិងរុក្ខសម្ភារកៅស៊ូត្រូវបានអភិវឌ្ឍវិធីប្រើប្រាស់ជីមានប្រសិទ្ធភាពធានាដល់ការលូតលាស់កូនកៅស៊ូ និងកំណើនទិន្នផលនិងការថែទាំកៅស៊ូត្រូវបានណែនាំ។

៥.២. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.២ ការសិក្សានិងអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រប្រមូលផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការពង្រឹងគុណភាពជ័រកៅស៊ូកម្ពុជាស្របទៅតាមនិយាមអន្តរជាតិ

គោលបំណងសំខាន់នៃចង្កោមសកម្មភាព១.៦.២គឺ សំដៅធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃកៅស៊ូកម្ពុជា និងកិត្យានុភាពផលិតផលយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជាលើទីផ្សារអន្តរជាតិ ដើម្បីទទួលបាននូវតម្លៃសមស្រប បង្កើនចំណូលដល់អ្នកដាំដុះកៅស៊ូ និងជំរុញនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសង្គមជាតិ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ សកម្មភាពមួយចំនួន០៣ត្រូវបានដាក់ចេញដូចខាងក្រោម៖

៥.២.១. ការធ្វើតេស្តប្រៀបធៀបអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ក្រៅស្រុក និងក្នុងស្រុក៖ បានធ្វើតេស្តប្រៀបធៀបអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ក្រៅស្រុក (Round Robin Crosscheck) បានចំនួន០២លើក គឺការធ្វើតេស្តលើកទី១២៦ និងការធ្វើតេស្តលើកទី១២៧ ជាមួយសមាគមកៅស៊ូអន្តរជាតិ International Rubber Association (IRA)។ បានធ្វើតេស្តប្រៀបធៀបអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងស្រុកចំនួន០២លើក ដែលមានចំនួន០៩មន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាន បានចូលរួមធ្វើតេស្ត ដើម្បីពង្រឹងគុណភាព និងការគ្រប់គ្រងមន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាន។

៥.២.២. ការធ្វើតេស្តនិងពិនិត្យគុណកៅស៊ូ៖ បានធ្វើតេស្តនិងពិនិត្យគុណកៅស៊ូដុំ(TSR) ចំនួន១០សំណាក ព្រមទាំងបានធ្វើតេស្តកៅស៊ូសន្លឹក(RSS) របស់ វ.ស.ក.ក. សរុបចំនួន៧២សំណាក។ បានធ្វើព្យាសកម្មកូនទំងន់ នៅនាយកដ្ឋានមន្ទីរពិសោធមាត្រាសាស្ត្រជាតិ នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍។

៥.២.៣. ការចុះបញ្ជិកា ទទួលស្គាល់ និងទទួលបានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជា៖ គឺជាការចុះពិនិត្យបណ្តារោងចក្រកែច្នៃយថាប្រភេទកម្ពុជា(CSR) និងយកសំណាកមកធ្វើតេស្តពិនិត្យគុណភាព សំដៅធ្វើការតម្រង់ទិស និងកែលម្អនូវចំណុចខ្វះខាត ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពផលិតផលកៅស៊ូកម្ពុជា។ បានចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់ និងទទួលបានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជា ជូនរោងចក្របានចំនួន០៣រោងចក្រ និងមន្ទីរពិសោធន៍ចំនួន០៣មន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាន។ បានទទួលធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងក្រៅពីការិយាល័យទទួលស្គាល់អន្តរជាតិ។ ជាលទ្ធផលរោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូ យថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជា(CSR)ចំនួន១៦រោងចក្រ និងមន្ទីរពិសោធន៍ចំនួន០៩មន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាន ត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងទទួលបានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជាពី វ.ស.ក.ក។

ជាលទ្ធផលចុងក្រោយនៃការអនុវត្តចង្កោមសកម្មភាព១.៦.២ គឺការប្រមូលផលកៅស៊ូប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច និងនិរន្តរភាពចម្ការកៅស៊ូ និងបង្កើនបាននូវប្រសិទ្ធភាពពលកម្ម ហើយនិងវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពកៅស៊ូត្រូវទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិ តាមរយៈ IRA ទទួលសិទ្ធចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពកៅស៊ូ។

៥.៣. ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.៣ ទទួលធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅពីការិយាល័យស្គាល់ជាផ្លូវការនិងចំណាយទូទៅលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ

ចង្កោមសកមក្មភាពទី១.៦.៣ មានក្នុងគោលបំណងក្នុងការកសាងធនធានមនុស្សប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទាំងបរិមាណនិងគុណភាព រួមផ្សំនឹងការបង្កើមសមត្ថភាពនិងទេពកោសល្យរបស់អ្នកគ្រប់គ្រង អ្នកស្រាវជ្រាវ និងសេវាទ្រទ្រង់ ដើម្បីជុំរុញការងារពិសោធន៍និងស្រាវជ្រាវឲ្យទទួលបាននូវលទ្ធផលល្អ ការកសាងនូវទិន្នន័យគ្រឹះឲ្យបានរឹងមាំ ព្រមជាមួយគ្នានោះក៏មានការកែលម្អនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដើម្បីផ្តល់នូវភាពកក់ក្តៅក្នុងការរស់នៅនិងបរិស្ថានបំពេញការងារដល់ មន្ត្រីនិងនិយោជិក ដែលជាចលករសំខាន់ចូលរួមនៅក្នុងការជុំរុញដល់ការងារស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍប្រកបដោយជោគជ័យ និងចីរភាព។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងខាងលើ សកម្មភាពមួយចំនួនត្រូវបានដាក់ចេញដូចខាងក្រោម៖

៥.៣.១. ការពង្រឹងសមត្ថភាព និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស៖ មន្ត្រីនឹងថ្នាក់ដឹកនាំនៃ វ.ស.ក.ក បានចូលរួមបង្រៀននៅសាលាជាតិកសិកម្មកំពង់ចាម ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្ម ជំនាញវិទ្យាសាស្ត្រដំណាំកៅស៊ូ លើមុខវិជ្ជាការវិភាគសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ។ ការដឹកនាំនិស្សិតស្រាវជ្រាវ និងសរសេរសារណាបទបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្របានចំនួន០៤នាក់មកពីសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ដែលមានប្រធានបទ (១)ប្រៀបធៀបការលូតលាស់និងទិន្នផលក្លូនកៅស៊ូចំនួន០៨ក្នុងចម្ការពិសោធន៍IR.AA.07 នៅវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា (២)អត្រារស់នៃការបំបៅរបស់ក្លូនកៅស៊ូ (៣)ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ជីលើកៅស៊ូផ្តល់ផលក្លូនRRIM 712 និង(៤)ឥទ្ធិពលនៃចង្វាក់និងកំហាប់នៃការលាបថ្នាំរំញោចលើសក្តានុពលទិន្នផលក្លូន PB 217 នៅវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា។ ថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថាន និងមន្ត្រីនិយោជិតក្រោមឱវាទវិទ្យាស្ថាន បានចូលរួមសិក្ខាសាលា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងកិច្ចប្រជុំផ្សេងៗទាំងដោយផ្ទាល់ និងតាមប្រព័ន្ធ Zoom នៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងស្ថាប័ន/អង្គភាពនានា ចំនួន៦៤លើក មានអ្នកចូលរួមចំនួន២៤នាក់ នារី០៤នាក់ ឬ១៦.៦%។ បានចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល កិច្ចប្រជុំ និងសិក្ខាសាលាផ្សេងៗនៅក្រៅប្រទេសចំនួន០២លើក មានអ្នកចូលរួម០២នាក់។ ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីវិទ្យាស្ថានបានកំពង់សហការជាមួយនិស្សិតថ្នាក់បណ្ឌិតមកពីសាកលវិទ្យាល័យ Kasetsart ក្នុងការស្រាវជ្រាវអំពីការទាញយកអាស៊ីត furan fatty ពីទឹកជ័រ។

៥.៣.២. ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស៖ ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារចំនួន១៥ក្រុម ដែលអញ្ជើញមកពីសហគមន៍កសិកម្មដូចជា៖ សាមគ្គីកក់ ពពេលមានជ័យ បៃតងគោកស្រុក លៀងមានជ័យ កសិករតំបែរ តំបែររុងរឿង អភិរក្សពញាក្រែក កៅស៊ូគ្រួសារមេមត់ ក្តីសង្ឃឹមកសិករ ពញាក្រែករុងរឿង សេដាសែនជ័យ រំចេកមានជ័យ ហើយនិងក្រុមផលិតកៅស៊ូសម្បូរមាស និងត្រពាំងព្រីង ស្ថិតក្នុងខេត្តត្បូងឃ្មុំ និងសហគមន៍កសិកម្មទ្រទ្រង់កសិករស្ថិតក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន៣៨៩នាក់ ក្នុងនោះនារីចំនួន១៧២នាក់ ឬ ៤៤.២១%។ ការទទួលកសិករកៅស៊ូគ្រួសារមកពីខេត្តត្បូងឃ្មុំ ចុះសិក្សាស្វែងយល់ពីច្បារពូជកៅស៊ូនៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជាបានចំនួន១លើក សរុបចំនួន១៥នាក់ ក្នុងនោះនារីមានចំនួន០២នាក់ ឬ១៣.៣%។ ការបង្ហាញដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារ នៅចម្ការអំពីការអនុវត្តកសិកម្មល្អលើការប្រមូលផលទឹកជ័រ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសប្រមូលផលទឹកជ័រ នៅស្រុកពេជ្រាដា ខេត្តមណ្ឌលគិរី ដែលមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ៧៦នាក់ក្នុងនោះនារីចំនួន៣២នាក់ ឬ ៤២.១០%។ ការទទួលនិស្សិតមកពីប្រទេសជប៉ុនចំនួន០៩នាក់ និងនិស្សិតខ្មែរចំនួន០៣នាក់ ដើម្បីស្វែងយល់អំពីដំណើរការនៃចង្វាក់ផលិតកម្មនៃដំណាំកៅស៊ូ នៅប្រទេសកម្ពុជា។

៥.៣.៣. ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត៖ ការសាងសង់អាគារទីស្នាក់ការវិទ្យាស្ថាននៅភ្នំពេញ, ការជួសជុលផ្ទះស្នាក់នៅចំនួន១០ខ្នង បណ្តាញទឹក និងបណ្តាញភ្លើងរបស់កម្មករក្នុងភូមិ៣២, ការជួសជុលសាលារៀន សាលាសន្និសីទ/សន្សំកុសលនៅក្នុងភូមិ៣២, ការជួសជុលលាបថ្នាំអាគារការិយាល័យ និងអាគារស្នាក់នៅរបស់មន្ត្រីរាជការនៅក្នុងស្ថានីយ, ការជួសជុលផ្លូវក្នុងចម្ការកៅស៊ូពិសោធន៍របស់ **វ.ស.ក.ក.** និងការរៀបចំសោភ័ណ្ឌភាពនៅមុខអគារការិយាល័យ និងនៅមុខមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិយថាប្រភេទក្នុងស្ថានីយ៍។

៥.៣.៤. ការចូលរួមដៃគូស្រាវជ្រាវជាមួយភាគីអន្តរជាតិ៖ ក្នុងទិសដៅពង្រឹងការងារស្រាវជ្រាវ និងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាកៅស៊ូដល់ប្រតិបត្តិករឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ហើយនិងការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍បច្ចេកវិទ្យាកៅស៊ូ ពីបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍនានា **វ.ស.ក.ក** បានធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាវិទ្យាស្ថាននិងអង្គការអន្តរជាតិជាច្រើនរួមមាន៖

❖ក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូអន្តរជាតិ (IRRDB)

ជាបណ្តាញស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូ ដែលប្រមូលផ្តុំរាល់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូធម្មជាតិស្ទើរតែគ្រប់ប្រទេសផលិតកៅស៊ូធម្មជាតិទាំងអស់ដែលមាន៩៥% នៃបរិមាណផលិតផលកៅស៊ូធម្មជាតិនៃពិភពលោក។ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ជាមួយបណ្តាប្រទេសជាសមាជិក IRRDB និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់ប្រតិបត្តិករកៅស៊ូកម្ពុជា។ នៅឆ្នាំ២០១៦ ប្រទេសកម្ពុជា បានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះក្នុងការរៀបចំសន្និសីទ និងកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំ របស់ក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូអន្តរជាតិស្តីអំពី "***និរន្តរភាពនៃឧស្សាហកម្មកៅស៊ូធម្មជាតិ បញ្ហា ការប្រឈម និងកាលានុវត្តភាព***" ដែលបានប្រព្រឹត្តិទៅចាប់ពីថ្ងៃទី២១-២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ នៅខេត្តសៀមរាប ដោយមាន គណៈប្រតិភូពីបណ្តាប្រទេសផលិតកៅស៊ូធម្មជាតិចំនួន១៦ និងប្រទេសជាដៃគូចំនួន០២ផ្សេងទៀត ព្រមជាមួយនិងភ្ញៀវចូលរួមសរុប ចំនួន៣៣០នាក់។ នៅឆ្នាំ២០១៧ **វ.ស.ក.ក** បានសហការជាមួយ IRRDB ក្នុងការរៀបចំសិក្ខាសាលាអន្តរជាតិ IRRDB-Workshop ស្តីអំពី ***"ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់ផលិតករកៅស៊ូ និងកៅស៊ូគ្រួសារ"*** ដែលបានប្រព្រឹត្តិទៅចាប់ពីថ្ងៃ ទី១២-១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ នៅសណ្ឋាគារ សាន់វ៉េ រាជធានីភ្នំពេញ ដោយមានភ្ញៀវពីបណ្តាសមាជិក IRRDB ចំនួន០៩ ប្រទេសគឺ៖ *កម្ពុជា ចិន ថៃ បារាំង ម៉ាឡេស៊ី ស្រីលង្កា ហ្វីលីពីន វៀតណាម និងអូស្ត្រាលី* អញ្ជើញចូលរួមសរុបចំនួន១៦៩នាក់។

នៅឆ្នាំ២០២២នេះ វ.ស.ក.ក បានចូលរួមប្រជុំតាមប្រព័ន្ធអនឡាញប្រចាំឆ្នាំចំនួន០៤លើកជាមួយក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូអន្តរជាតិ (IRRDB) និងការចូលរួមប្រជុំជាមួយក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូអន្តរជាតិ (IRRDB) ដោយផ្ទាល់ចំនួន០២លើក។

❖ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ CIRAD

ក្នុងការពង្រឹងសមត្ថភាពនិងបង្កើននូវប្រសិទ្ធិភាពសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពី បច្ចេកទេសនិងវិទ្យាសាស្ត្រដំណាំកៅស៊ូ **វ.ស.ក.ក** បានធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយ *មជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិស្រាវជ្រាវកសិកម្ម សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ (CIRAD)* នៃប្រទេសបារាំង លើការងារស្រាវជ្រាវផ្នែក កសិរុក្ខសាស្ត្រ បង្កាត់ពូជ ការប្រមូលផលជ័រនិងសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ ជាមួយជំនាញការនៃមជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍកសិកម្ម (CIRAD)។ ជំនាញការCIRAD ម្នាក់បានមកប្រចាំការនៅវិទ្យាស្ថាន។

❖ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ CATAS

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង **វ.ស.ក.ក** និងបណ្ឌិតសភា វិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្មត្រូពិកចិន (Chinese Academy of Tropical Agricultural Sciences-CATAS) ត្រូវបានរៀបចំឡើងលើការងារស្រាវជ្រាវកៅស៊ូរួមគ្នាជាមួយបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្មត្រូពិកចិន (CATAS)។ ក្រុមការងារ CATAS បានផ្តល់កូនកៅស៊ូជាលិកា (Tissue Culture Plant) ចំនួន២៥០០កូនដល់វិទ្យាស្ថាន ។

❖ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ WWF

ការសហប្រតិបត្តិការរវាង វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ជាមួយអង្គការ WWF។ នៅឆ្នាំ២០២២នេះ វ.ស.ក.ក បានសហការក្នុងការរៀបចំចម្ការបង្ហាញអំពីការអនុវត្តកសិកម្មល្អលើការប្រមូលផលទឹកជ័រ និងចម្ការបង្ហាញអំពីការកែលម្អបច្ចេកទេសលើការប្រមូលផលទឹកជ័ររបស់កៅស៊ូគ្រួសារនៅខេត្តមណ្ឌលគិរី (ចំនួន១០ចម្ការ) និងសហការក្នុងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកៅស៊ូដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារ។

៥.៣.៥ ការបោះពុម្ពនិងផ្សព្វផ្សាយ៖ វិទ្យាស្ថានបានបោះពុម្ពរបាយការណ៍និងសមិទ្ធផលប្រចាំឆ្នាំ២០២១ សៀវភៅផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាកៅស៊ូឆ្នាំ២០២៣-២០៣០ នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ឯកសារបច្ចេកទេសកៅស៊ូ និងឯកសារការណែនាំអំពីជំងឺកៅស៊ូផ្សេងៗទៀតសរុបទាំងអស់មានចំនួន ១៣ ប្រភេទ ស្មើនឹង១៣០០០ច្បាប់ ។

៥.៣.៦ គេហទំព័រវិទ្យាស្ថាន(Website)៖ ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ២០២២ នេះមានអ្នកបើកស្រាវជ្រាវរកព័ត៌មានបច្ចេកទេសកៅស៊ូតាមរយៈគេហទំព័រ https://crri.com.kh របស់វិទ្យាស្ថានសរុបចំនួន ៧៩ ៦៨០នាក់។

ដើម្បីធានាដល់ភាពជោគជ័យ លើសកម្មភាពនៃការអនុវត្តគម្រោងដោយផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលដែលសម្រេចបានជាមួយនឹងសូចនាករ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការ ការពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃគឺនឹងត្រូវធ្វើឡើង។ ការវាយតម្លៃនៃការអនុវត្តនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេលកំពុងអនុវត្តរហូតដល់ការបញ្ចប់នៃគម្រោង ដោយនាយកដ្ឋានផែនការនិងស្ថិតិ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តាមរយៈរបាយការណ៍ប្រចាំខែ របាយការណ៍ត្រីមាស របាយការណ៍ឆមាស របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ និងការចុះវាយតម្លៃដោយផ្ទាល់រៀងរាល់ឆ្នាំ។ វ.ស.ក.ក ក៏មានការរៀបចំជាគណៈកម្មការវាយតម្លៃផ្ទៃក្នុងផ្ទាល់ខ្លួនផងដែរ សម្រាប់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងធានាបាននូវភាពច្បាស់លាស់ ហើយនិងភាពជោគជ័យនៃការអនុវត្តគម្រោង។

៦.សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងសំណូមពរ

ការងារអនុវត្តសម្រេចបាន១០០% ធៀបទៅនឹងចំណុចដៅដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការថវិកាតាមកម្មវិធី មិនតែប៉ុណ្ណោះសកម្មភាពស្រាវជ្រាវជាច្រើនទៀត ត្រូវបានអនុវត្តក្រៅពីផែនការដែលបានកំណត់នៅក្នុងកម្មវិធី។ លទ្ធផលការងារ ដែលវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជាសម្រេចបាននេះ ដោយសារមានផែនការការងារច្បាស់លាស់ និងកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ រវាងមន្ត្រីរាជការ និយោជិតទាំងអស់ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ **វ.ស.ក.ក** ក្នុងការអនុវត្តតួនាទីភារកិច្ច និងមានការទទួលខុសត្រូវ ក្នុងបេសកកម្មរបស់ខ្លួននិងផែនការ ដែលបានកំណត់ ក្រោមការដឹកនាំដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ព្រមជាមួយគ្នានោះ ក៏មានការយកចិត្តទុកដាក់ ចង្អុលបង្ហាញ និងការគាំទ្រពីស្ថាប័នជំនាញជាអណាព្យាបាលរួមមាន៖ *ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ* ក្នុងការជុំរុញ ការអភិវឌ្ឍវិស័យកៅស៊ូនៅកម្ពុជា ស្របតាមគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣។ សកម្មភាព និងលទ្ធផលការងារខាងលើនេះ សម្រេចបានដោយមានការចូលរួមពីបណ្តាដៃគូជាតិរួមមានប្រតិបត្តិករកៅស៊ូទាំងអស់ដែលបានផ្តល់ការទុកចិត្ត ចូលរួមនិងគាំទ្រ ជាងនេះទៅទៀតគឺការចូលរួមសហការពីបណ្តាដៃគូអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធដូចជា៖ CIRAD, AFD, IRRDB, HRPP, CATAS, WWF,...។

ក្នុងបរិបទទីផ្សារសេរី ការលើកស្ទួយភាពប្រកួតប្រជែង និងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ហើយក៏ដូចទៅនឹងកង្វះខាត កម្លាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្មផងដែរនោះ និងថ្វីត្បិតតែកន្លងមក វិទ្យាស្ថានសម្រេចបាននូវលទ្ធផលយ៉ាងគាប់ប្រសើរ ប៉ុន្តែវិទ្យាស្ថានបាននិងកំពុងតែជួបប្រទះនូវ (១)កង្វះមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកនីមួយៗ ដែលទន្ទឹមនឹងគ្នានោះ មន្ត្រីជំនាញមួយចំនួនកាន់តែចាស់ (២)មធ្យោបាយសម្រាប់បំពេញបេសកម្ម ការចុះធ្វើពិសោធន៍ និងតាមដាននៅតាមខេត្តមានសភាពកាន់តែទ្រុឌទ្រោម និងមិនគ្រប់គ្រាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងវឌ្ឍនភាពនៃការពិសោធន៍ (៣)កង្វះមន្ទីពិសោធនិងសំភារៈដែលជួយគាំទ្រលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ (៤)មិនមានការលើកទឹកចិត្តណាមួយដល់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកបម្រើការងារគាំទ្ររបស់វិទ្យាស្ថាន (៥)កង្វះកំលាំងពលកម្មក្នុងការថែទាំ និងចៀរជ័រកៅស៊ូ។ ដូច្នេះដើម្បីលើកស្ទួយវិស័យស្រាវជ្រាវដែលរាជរដ្ឋាភិបាលចាត់ទុកជាឆ្អឹងខ្នងនៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ វិទ្យាស្ថានសំណូមពរដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលជាអាណាព្យាបាល មេត្តាពិនិត្យលទ្ធភាពដោះស្រាយ ឬកាត់បន្ថយ នូវបញ្ហាទាំង ៥ខាងលើ។

៧.ទិសដៅការងារសម្រាប់ឆ្នាំ២០២៣

ដើម្បីរួមចំណែកធ្វើឲ្យសម្រេចគោលដៅរបស់ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ក្នុងការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធភាវូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជូបនីយកម្មកសិកម្មរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងឆ្នាំ២០២៣នេះ វិទ្យាស្ថាននឹងបន្តពង្រឹងនិងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយអង្គភាពស្រាវជ្រាវជាតិនិងអន្តរជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុកនិងក្រៅស្រុកនានា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឯកជនពាក់ពន្ធ ក៏ដូចជា កសិករ ដើម្បីអនុវត្តសកម្មភាពស្រាវជ្រាវតាមចង្កោមសកម្មភាពចម្បងចំនួនបីរបស់ខ្លួនគឺ

ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.១ ការអភិរក្សនិងអភិវឌ្ឍក្លូនកៅស៊ូ និងការសិក្សាលើការអនុវត្តកសិកម្មល្អក្នុងការដាំដុះនិងថែទាំកៅស៊ូដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកៅស៊ូ៖ ក្នុងគោលបំណងកសាងនូវទិន្នន័យគោល និងសិក្សាពីកត្តាវិជ្ជមាននិងអវិជ្ជមានដល់ប្រតិបត្តិករដំណាំកៅស៊ូ ដើម្បីបញ្ចៀសនូវហានិយភ័យ ព្រមទាំងការរក្សាបាននូវនិរន្តរភាពផលិតកម្ម និងកំណើនផលចំណូល។ វិទ្យាស្ថាននៅតែបន្តការងារនិងការស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងខិតខំបន្ថែមទៅលើ (១)ផ្នែកស្រាវជ្រាវអំពីការបង្កាត់ពូជ នឹងពង្រីកទំហំនិងចំនួននៃការថែទាំច្បារពូជ និងច្បារបង្កាត់ពូជកៅស៊ូ ព្រមទាំងបង្កើនចំនួនសំណាក់នៃការប្រមូលសំណាក់ទឹកជ័រក្នុងចម្ការពិសោធន៍ក្លូនដើម្បីវិភាគLD និងបង្កើនចំនួនដងនៃការចុះអង្កេតស្ថានភាពជំងឺកៅស៊ូនៅតាមបណ្តាខេត្តផ្សេងៗទៀត។ (២)ផ្នែកសរីរសាស្ត្រ និងការប្រមូលផលទឹកជ័រនឹងបន្តអភិវឌ្ឍ អភិរក្ស និងគ្រប់គ្រងក្លូនកៅស៊ូបន្ថែម បន្តការពិសោធន៍លើការលាបថ្នាំរំញោចនិងវិភាគរកស្តង់ដាសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ ព្រមទាំងបង្កើនចំនួនចម្ការពិសោធន៍និងសំណាក់ដើម្បីវិភាគសរីរទឹកជ័រ (LD)។ (៣)ការងារដាំដុះនិងការពារ នឹងបន្តការធ្វើពិពិធកម្មដំណាំរួមផ្សំ និងរុក្ខជាតិព្រៃនៅចន្លោះកៅស៊ូ ដំណាំគម្របដី ផលិតកម្មជីវម៉ាស់និងវិធានការគ្រប់គ្រងដំណាំគម្របដី ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងរវាងការលូតលាស់ និងទិន្នផល ទៅនឹងអាកាសធាតុ ហើយនិងចង្វាក់ចៀរជ័រ។

ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.២ ការសិក្សានិងអភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រប្រមូលផលប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងការពង្រឹងគុណភាពជ័រកៅស៊ូកម្ពុជាស្របទៅតាមនិយាមអន្តរជាតិ៖ ក្នុងគោលបំណងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃកៅស៊ូកម្ពុជា និងកិត្យានុភាពផលិតផលយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជាលើទីផ្សារអន្តរជាតិ ក្នុងនោះវិទ្យាស្ថាននៅតែបន្តការងារដូចជា (១)ការធ្វើតេស្តអន្តរមន្ទីរពិសោធន៍ទាំងក្នុងស្រុកនិងក្រៅស្រុក (២)បង្កើនការចុះពិនិត្យបណ្តារោងចក្រកែច្នៃយថាប្រភេទកម្ពុជា(CSR) និងសិទ្ធិប្រើប្រាស់ស្លាកសញ្ញាយថាប្រភេទកៅស៊ូកម្ពុជាឲ្យបានយ៉ាងតិចមន្ទីពិសោធន៍ចំនួន០៣ និងរោងចក្រចំនួន០១ (៣)បង្កើនចំនួនសំណាកនៃការធ្វើតេស្តទៅលើកៅស៊ូសន្លឹ (RSS) និងកៅស៊ូដុំ(TSR)។

ចង្កោមសកម្មភាពទី១.៦.៣ ទទួលធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅពីការិយាល័យស្គាល់ជាផ្លូវការនិងចំណាយទូទៅលើដំណើរការពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ៖ ក្នុងគោលបំណងកសាងធនធានមនុស្សប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីជំរុញការងារពិសោធន៍និងស្រាវជ្រាវ និងការកែលម្អនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត។ ចង្កោមសកម្មភាពនេះ វិទ្យាស្ថានមានផែនការបណ្តុះបណ្តាលអ្នកជំនាញឲ្យបានយ៉ាងតិច០១នាក់ បង្កើនចំនួននៃការបោះពុម្ពអត្ថបទនិងសៀវភៅស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ ពង្រឹងភាពជាដៃគូស្រាវជ្រាវជាមួយបណ្តាសាកលវិទ្យាល័យ ក្រុមហ៊ុន រោងចក្រកែច្នៃ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសសមាជិក IRRDB និងអង្គការអន្តរជាតិមួយចំនួន ព្រមទាំងបន្តការយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់ប្រតិបត្តិករកៅស៊ូ និងកៅស៊ូគ្រួសារ ។

១. ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដែលថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីវិទ្យាស្ថានបានចូលរួមក្នុងឆ្នាំ២០២២

លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានអមដំណើរ ឯកឧត្តម **ម៉ាន សុត្រី** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ **ឯកឧត្តម ប៉ុល សុផា** អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា លោកអគ្គលេខាធិការរងក្រសួងកសិកម្ម និងថ្នាក់ដឹកនាំអគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ ចុះពិនិត្យវឌ្ឍនភាពការងារក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូក្រុមហ៊ុន ស្វីហ្វ រីសសស៍ (ខេមបូឌា) លីមីធីត ចម្ការកៅស៊ូមេមត់ និងចម្ការកៅស៊ូក្រែកខេមបូឌា។

លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងសហការី បានចូលរួមក្នុងពិធីបើកសន្និបាទបូកសរុបការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន ២០២១ និងទិសដៅការងារបន្តសម្រាប់ឆ្នាំ២០២២។

នៅព្រឹកថ្ងៃសៅរ៍ ១១កើត ខែអាសាឍ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស ២៥៦៦ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងសហការី បានអញ្ជើញចូលរួមពិធី “រុក្ខទិវា” នៅភូមិសំបូរមាស ឃុំស្នឹង ស្រុកបាណន់ ខេត្តបាត់ដំបង ស្ថិតក្រោមព្រះរាជវត្តមានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត **ព្រះករុណា** ព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ **នរោត្តម សីហមុនី** ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត។

លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងសហការី បានចូលរួមសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយអំពីកសិកម្មអភិរក្ស និងប្រពលវប្បកម្មនិរន្តរភាពសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូ និងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា នៅទីស្តីការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ក្នុងដំណើរការនៃអង្គសិក្ខាសាលានេះ លោកនាយកវិទ្យាស្ថាន ក៏បានធ្វើបទបង្ហាញផងដែរអំពីឥទ្ធិពលនៃដំណាំគម្របដី និងជីទៅលើដំណាំកៅស៊ូ ដើម្បីចែករំលែកនូវបទពិសោធន៍ក្នុងការជ្រើសរើសប្រភេទដំណាំគម្របដីសមស្របសម្រាប់ដាំដុះនៅក្នុងចម្ការកៅស៊ូ។

២. យន្តការតម្រង់ទិសរបស់វិទ្យាស្ថាន

ថ្ងៃចន្ទ ៣កើត ខែចេត្រ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ នៅទីស្នាក់ការវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាភិបាល វ.ស.ក.ក. លើកទី១០ អាណត្តិឆ្នាំ២០២០-២០២៣ ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម **ប៉ុល សុផា** អនុរដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃ វ.ស.ក.ក. ដើម្បីពិនិត្យវឌ្ឍនភាពការងារស្រាវជ្រាវកៅស៊ូក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២២ និងពិនិត្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០២១ របស់ វ.ស.ក.ក.។

នាព្រឹកថ្ងៃចន្ទ ៩កើត ខែវិសាខ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស ២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ នៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ក្រោមអធិបតីភាពលោក **លិម ខាន់ធីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ដើម្បីពិភាក្សាអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តការងារក្នុងខែនីមួយៗ និងលើកទិសដៅសម្រាប់អនុវត្តក្នុងខែបន្ទាប់។

នៅរសៀលថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២២ ឯកឧត្តម **ម៉ាន សុត្រី** រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អមដំណើរដោយ ឯកឧត្តម **ប៉ុល សុផា** អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា លោកអគ្គលេខាធិការរងក្រសួងកសិកម្ម និងថ្នាក់ដឹកនាំអគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ បានអញ្ជើញចុះពិនិត្យវឌ្ឍនភាពការងាររបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងជួបសំណេះសំណាលជាមួយមន្ត្រីរាជការនៅស្ថានីយពិសោធន៍វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិ៣២ ឃុំជីរោទ៍២ ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ។

នៅរសៀលថ្ងៃទី២២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំស្តីពីការពង្រឹងនិងការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ និងមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការ និងមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យានៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា។

ថ្ងៃសុក្រ ១១រោច ខែអស្សុជ ឆ្នាំខាល ចត្វាស័ក ព.ស ២៥៦៦ ត្រូវថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២២ នៅទីស្នាក់ការ វ.ស.ក.ក. មានក្រុមការងាររបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដឹកនាំដោយលោក **អ៊ុំ សាវី** អនុប្រធាននាយកដ្ឋានបុគ្គលិកនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សបានជួបពិភាក្សាជាមួយលោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងសហការី អំពីការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សតាមព័ត៌មានវិទ្យា។

៣. កិច្ចប្រជុំជាមួយដៃគូរជាតិ និងអន្តរជាតិ

នៅរសៀលថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានជួបពិភាក្សាការងារជាមួយប្រតិភូ CIRAD អំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើការស្រាវជ្រាវកៅស៊ូ។

នាព្រឹកថ្ងៃសុក្រ ១រោច ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ លោក **ហាក់ ប៊ុនធួន** នាយករងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងជាប្រធានគណៈកម្មការបច្ចេកទេសទី៧ផ្នែកផលិតផលកៅស៊ូ នៃក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារជាតិ បានដឹកនាំកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការបច្ចេកទេសទី៧ ផ្នែកផលិតផលកៅស៊ូពីចម្ងាយតាមប្រព័ន្ធ Zoom Cloud Meeting ដើម្បីពិនិត្យ ពិភាក្សា និងផ្តល់យោបល់លើស្តង់ដារអន្តរជាតិ ISO ដើម្បីដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារជាតិអនុម័តជាស្តង់ដារជាតិ។

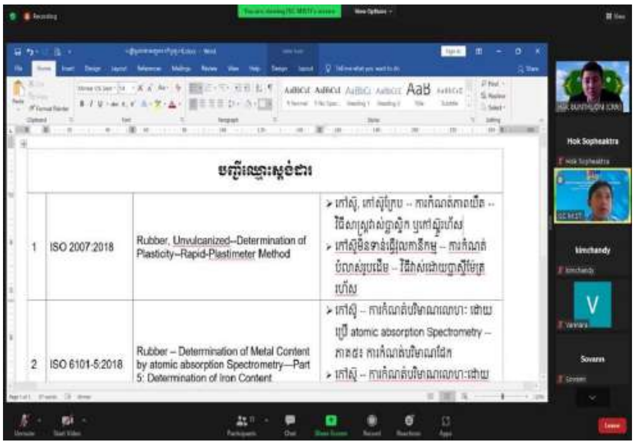

លោក **ហាក់ ម៉ុនឆួន** នាយករងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា និងជាប្រធានគណៈកម្មការបច្ចេកទេសទី៧ ផ្នែកផលិតផលកៅស៊ូ បានចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារជាតិលើកទី២៥ និង២៦តាមប្រព័ន្ធ Video Conference Zoom ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ **ឯកឧត្តម សាត សាមី** រដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ឯកឧត្តមកិត្តិសេដ្ឋាបណ្ឌិត **ចម ប្រសិទ្ធ** ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដារ

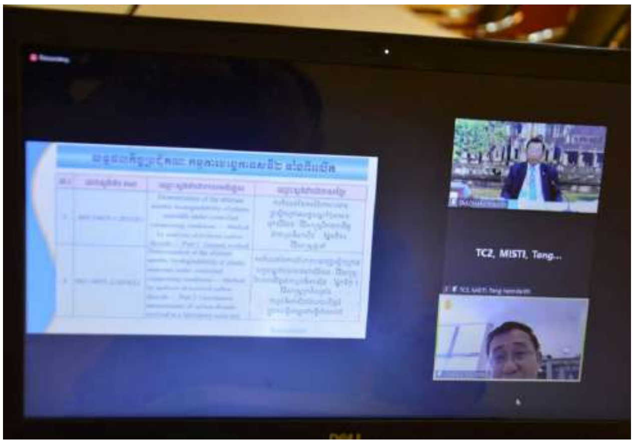

លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានដឹកនាំមន្ត្រីស្រាវជ្រាវនៃ CRRI ចូលរួមប្រជុំតាមប្រព័ន្ធ Video Conference Zoom ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ និងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូនៃបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រកសិកម្មត្រូពិកចិន RRI-CATAS ហើយកិច្ចប្រជុំនេះក៏មានការអញ្ជើញចូលរួម និងថ្លែងបើកកិច្ចប្រជុំដោយលោកបណ្ឌិត Wang Xiangshe លេខាធិការទី១នៃស្ថានទូតចិនប្រចាំប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ។

៤. ការថែទាំច្បារពូជ និងច្បារបង្កាត់ពូជ

ច្បារបង្កាត់ពូជ

ច្បារពូជកៅស៊ូ

សកម្មភាពរៀបចំទីតាំងស្រង់ជំងឺ Oidium

ការថែទាំកូនកៅស៊ូ TCPs

សកម្មភាពវាស់ទំហំដើមកៅស៊ូពិសោធន៍

សកម្មភាពប្រមូលទិន្នន័យជីវ

៨. ការថែទាំថ្នាលបណ្តុះកូនកៅស៊ូ

សកម្មភាពដាក់គ្រាប់កៅស៊ូក្នុងថង់នៅថ្នាលបណ្តុះកូន

ការជួសកូនកៅស៊ូស៊ីងលីង (Seedling) ក្នុង

ការបំបៅកូនកៅស៊ូ ឆ្នាំ២០២១ សម្រាប់ដាំដុះឆ្នាំ ២០២២

សកម្មភាពកាត់ដើមទំរ

ការដាក់ជីបំប៉នកូនកៅស៊ូស៊ីងលីង (Seedling)

ការបាញ់Dithan M45 ការពារនិងព្យាបាលជំងឺ

៦. ការដាំដុះ និងការពារ

៧. ការងារក្នុងចម្ការពិសោធន៍

៨. ការពិសោធន៍នៅមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិយថាប្រភេទ

សកម្មភាពនៃការធ្វើតេស្តP_0 និងPRI

សកម្មភាពធ្វើការធ្វើតេស្តវីស្កូស៊ីធីមូនី

សកម្មភាពនៃការធ្វើតេស្តរកបរិមាណផេះ

សកម្មភាពនៃការធ្វើតេស្តរកបរិមាណអាសូត

សកម្មភាពនៃការធ្វើតេស្តរកសារធាតុហើរ

សកម្មភាពនៃការធ្វើតេស្តរកអសុទ្ធភាព

ការកិនគំរូសំណាកឱ្យស្មើសាច់ដើម្បីបែងចែក

ការធ្វើតេស្តរកសន្ទស្សន៍ពណ៌

ការចុះពិនិត្យតាមដាន និងពង្រឹងគុណភាពក្នុងការកែច្នៃកៅស៊ូរបស់រោងចក្រយថាប្រភេទ (CSR) និងមន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាននៃក្រុមហ៊ុន សុកហ្វីន ខូ., អិលធីឌី

ការចុះពិនិត្យ និងវាយតម្លៃមន្ទីរពិសោធន៍ និងការធ្វើបង្ហាញពីការធ្វើតេស្តមួយចំនួនបុគ្គលិកនៃក្រុមហ៊ុន ក្រុងបុក រតនគិរីអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូ ខូ ,.អិលធីឌី

សកម្មភាពចុះពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូ (CSR) និងមន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាន នៃក្រុមហ៊ុនស៊ីធីរ៉ាប់បើ ខូ., អិលធីឌី

ការចុះពិនិត្យវាយតម្លៃរោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូ TSR របស់ក្រុមហ៊ុនចំការកៅស៊ូមេមត់ ខូ ,.អិលធីឌី

កិច្ចពិភាក្សាអំពីការចុះបញ្ជិកាពោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូ និងការបំពេញឯកសារចុះបញ្ជិកា

ពិនិត្យទីតាំងធ្វើDRC និងអាងទឹកជ័រលាយអាស៊ីត

ការពិភាក្សាអំពីសីតុណ្ហភាពផលិតផលសម្រេចមុនវេចខ្ចប់

ការចុះពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរោងចក្រកែច្នៃកៅស៊ូ (CSR) និងមន្ទីរពិសោធន៍មូលដ្ឋាននៃក្រុមហ៊ុន ស៊ីហ្វ រីសសស៍ (ខេមបូឌា) លីមីធីត

៩. ការពិសោធន៍សរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ

សកម្មភាពវិភាគសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ
(Latex diagnosis-LD, Sucrose, Pi, R-SH)

ការវិភាគរកស្តង់ដារសរីរសាស្ត្រទឹកជ័រ
ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់សារធាតុគីមី

សកម្មភាពយកសំណាកទឹកជ័រដើម្បីវិភាគសរីរទឹកជ័រ

១០. ការផ្សព្វផ្សាយ និងបណ្តុះបណ្តាល

ការណែនាំបច្ចេកទេសចៀរជ័រកៅស៊ូដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារក្រោមកិច្ចសហការជាមួយអង្គការ FNN

ការណែនាំបច្ចេកទេសចៀរជ័រកៅស៊ូដល់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារក្រោមកិច្ចសហការជាមួយអង្គការ WWF

ក្រុមកសិករបានចុះស្វែងយល់ពីពីច្បារពូជកៅស៊ូរបស់កសិករកៅស៊ូគ្រួសារ និងសមិទ្ធផលស្រាវជ្រាវរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវ
កៅស៊ូកម្ពុជា

មន្ត្រីជំនាញចំនួនពីររូបនៃវិទ្យាស្ថានទៅបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូ ដល់កសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូចចំនួន០៤ក្រុម នៅសហគមន៍កសិកម្មស្ថិតក្នុងខេត្តត្បូងឃ្មុំ សហគមន៍កសិកម្មសាមគ្គីកក់ សហគមន៍កសិកម្មពពេលមានជ័យ សហគមន៍កសិកម្មបៃតងគោកស្រុក និងសហគមន៍កសិកម្មល្បៀងមានជ័យ។ ការបណ្តុះបណ្តាលនេះបានប្រព្រឹត្តទៅពីថ្ងៃទី១៣ ដល់ ១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ដែលត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកសំខាន់ៗ គឺផ្នែកទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅទីតាំងចម្ការផ្ទាល់។

មន្ត្រីជំនាញចំនួនពីររូប ទៅបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូដល់កសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូច ចំនួន ០៥ក្រុម នៅសហគមន៍កសិកម្មស្ថិតក្នុងខេត្តត្បូងឃ្មុំ។ ការបណ្តុះបណ្តាលនេះបានប្រព្រឹត្តទៅពីថ្ងៃទី១៧ ដល់ ២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២២ ដែលត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកសំខាន់ៗ គឺផ្នែកទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅទីតាំង

ថ្ងៃទី២៧-២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២២ វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានសហការជាមួយវេទិកាសកល ស្តីពីនិរន្តរភាពកៅស៊ូធម្មជាតិ (GPSNR) អង្គការស្រាវជ្រាវកសិកម្មនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសបារាំង (CIRAD) និងអង្គការមូលនិធិសកលសម្រាប់ធម្មជាតិ(WWF) បានរៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពីកសិរុក្ខកម្មកៅស៊ូ នៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃ CRRI ស្ថិតក្នុងឃុំជីរោទិ៍២ ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ។

ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូនៅដំណាក់កាលទី១ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលកសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូចចំនួន ០៤សហគមន៍រួចមកហើយ លោក **លិម ខាន់ទីវ៉ា** នាយកវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា **(វ.ស.ក.ក.)** បានបន្តចាត់មន្ត្រីជំនាញចំនួនពីររូប ទៅបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដំណាំកៅស៊ូដល់កសិករផលិតកៅស៊ូខ្នាតតូចចំនួន០២ សហគមន៍បន្ថែមទៀតនៅដំណាក់កាលទី២តាមសំណើរបស់សមាគមបណ្តាញកសិករ និងធម្មជាតិ (ប.ក.ធ)។ ការបណ្តុះបណ្តាលនេះ បានប្រព្រឹត្តទៅពីថ្ងៃទី២៨ ដល់ ២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ នៅសហគមន៍កសិកម្មទ្រទ្រង់កសិករ ឃុំអូរម្លូ ស្រុកស្ទឹងត្រង់ ខេត្តកំពង់ចាម និងសហគមន៍កសិកម្មកសិករតំបែរ ឃុំទឹកជ្រៅ ស្រុកតំបែរ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ ហើយការបណ្តុះបណ្តាលនេះ ត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែកសំខាន់ៗ គឺផ្នែកទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅទីតាំងចម្ការផ្ទាល់។

ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បានធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលលើប្រធានបទចំនួន០៣ (១) ការរៀបចំច្បារពូជកៅស៊ូតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស (២)អត្តសញ្ញាណកម្មក្លូនកៅស៊ូ និង(៣)ការជ្រើសរើសពូជដែលសមស្របទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រដាំដុះ ដល់កសិករមួយក្រុមមានគ្នាសរុបចំនួន១៥នាក់ ដែលបានអញ្ជើញមកពីស្រុកចំនួន០៣ ស្រុកពញាក្រែក តំបែរ និងមេមត់ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ។

១១. ការចុះទស្សនកិច្ចនៅស្ថានីយអនុវត្តនៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

ការចុះទស្សនកិច្ចរបស់និស្សិតជប៉ុនមកពី ERECON ចុះកម្មសិក្សាស្វែងពីដំណើរការធ្វើតេស្តគុណភាពកៅស៊ូយថាប្រភេទ

ការចុះទស្សនកិច្ចរបស់និស្សិតផ្នែកគីមីឧស្សាហកម្មឆ្នាំទី៤នៃវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា បានមកទស្សនកិច្ចសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការវិភាគគុណភាពកៅស៊ូយថាប្រភេទ

សកម្មភាពនៃការបង្ហាញឧបករណ៍បំណិតអាសូត

សកម្មភាពនៃការបង្ហាញឧបករណ៍ធីត្រេអាសូត

សកម្មភាពនៃការបង្ហាញឧបករណ៍ស្គវីស្គូស៊ីធីមូនី

សកម្មភាពនៃការបង្ហាញពីស្តង់ដាររបស់P_0 និងPRI

តបតាមសំណើរបស់បណ្ឌិត **ម៉ូ គឹមថូ** នាយកវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា លោក **លិម ខាន់ធីវ៉ា** នាយក វ.ស.ក.ក. បានអនុញ្ញាតឲ្យសាស្ត្រាចារ្យ និងនិស្សិតនៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ នៃវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា មកធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សាស្រាវជ្រាវស្វែងយល់អំពីដំណើរការប្រមូលទឹកជ័រ វិធីសាស្ត្រកែច្នៃកៅស៊ូសន្លឹក (RSS) និងការវិភាគគុណភាពកៅស៊ូធម្មជាតិសម្រាប់ការនាំចេញ ក្នុងគោលបំណងបង្កើននូវចំណេះដឹង ដែលបានសិក្សាទ្រឹស្តីកន្លងមក។ ការធ្វើទស្សនកិច្ចនេះ ប្រព្រឹត្តទៅចំនួនពីរថ្ងៃ គឺនៅថ្ងៃទី២២-២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២២ នៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា។

ទស្សនកិច្ចរបស់គណៈប្រតិភូ CIRAD, IRD និង GDA នៅស្ថានីយពិសោធន៍នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
នៅរសៀលថ្ងៃទី៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២។

១២. ឯកសារបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ

៤. ការការពារជំងឺ

ជំងឺភ្នែកចាប មិនសូវគ្រោះថ្នាក់ទេនៅក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូនដែលដីមានជីជាតិគ្រប់គ្រាន់។ ការថែទាំត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលបង្កើតថ្នាលកូន ហើយត្រូវចៀសវាងដីខ្សាច់ខ្វាំងពេក ឬដីគ្រួសថ្មដែលអាចធ្វើឱ្យកូនកៅស៊ូងាយរងគ្រោះដោយសារគ្រោះរាំងស្ងួត។

៥. ការព្យាបាល

ដើម្បីព្យាបាលជំងឺប្រកបដោយជោគជ័យ ត្រូវបាញ់ថ្នាំសម្លាប់ផ្សិតក្នុងចន្លោះមួយសប្តាហ៍ម្តងនូវប្រភេទថ្នាំដូចជា៖

- ម៉ង់កូសែប (Mancozeb) ក្នុងកម្រិត ០,២%
- ប្រូពីនែប (Propineb) ក្នុងកម្រិត ០,២%
- កាបិនដាស៊ីម (Carbendazim)ក្នុងកម្រិត០,០២%
- ឌីទីអូកាបានមាត(Dithiocarbamate)ក្នុងកម្រិត ២%
- បាវីសស្ទីន (Bavistin) ក្នុងកម្រិត ០,៤មីលីលីត្រ /១លីត្រទឹក។

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ ៥៩E ផ្លូវបេតុង ភូមិព្រែកលៀប សង្កាត់ព្រែកលៀប ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ឬ ប្រអប់សំបុត្រលេខ ១៣៣៧ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ៧៨ ៦៨២ ២២២
សារអេឡិចត្រូនិច : crri@camnet.com.kh
វិបសាយ : www.crri.com.kh

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

ប័ណ្ណបច្ចេកទេស ២០២២/០២

ជំងឺភ្នែកចាប
Bird's eye spot leaf disease

ការផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ការិយាល័យផ្សាំផុះនិងការពារ

១. លក្ខណៈទូទៅ

ជាទូទៅជំងឺភ្នែកចាប (Bird's eye spot disease) តែងតែកើតមានឡើងនៅក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូន អំឡុងពេលនៃអាកាសធាតុស្ងួត។ ជំងឺប្រភេទនេះមានកើតច្រើននៅលើកៅស៊ូ ហើយវាមិនបណ្តាលឱ្យដើមកៅស៊ូងាប់ទេ ប៉ុន្តែវាអាចធ្វើឱ្យដើមកៅស៊ូទាំងមូលចុះខ្សោយនិងជ្រុះស្លឹក។ កូនកៅស៊ូដែលកើតជំងឺនេះដុះលូតលាស់យឺតយ៉ាវក្រុបានយកទៅដាំឬក្របានបំប៉ៅ។ ភាគច្រើនវាកើតនៅលើដើមកៅស៊ូដែលដាំនៅលើដីខ្វះជីជាតិ ។

២. រោគសញ្ញាជំងឺ

ជំងឺភ្នែកចាបមានស្នាមអុជរាងមូលទំហំ ១-៣ម.ម. មានចំណុចភ្លឺថ្លានៅចំកណ្តាល និងព័ទ្ធជុំវិញដោយរឹមតូចពណ៌ត្នោត។ ស្លាកស្នាមអុជនេះបណ្តាលមកពីផ្សិតវាតត្បាតនៅពេលស្លឹកធំពេញរូបរាង ប៉ុន្តែស្លឹកនៅខ្ចីនៅឡើយ។ នៅលើស្លឹកខ្ចី ការវាតត្បាតនៃជំងឺធ្វើឱ្យមានស្លាកស្នាម អុចពណ៌ខ្មៅនៅរាយប៉ាយនិងរាលដាលនៅពេញផ្ទៃស្លឹកហើយធ្វើឱ្យស្លឹកជ្រីវជ្រួញ។ នៅលើស្លឹកចាស់ មានស្នាមដំបៅ (lesion) ជាចំណុចតូចៗមានពណ៌ត្នោត។ ជំងឺនេះត្រូវបានឃើញកើតមាននៅលើកូនកៅស៊ូស៊ីដលីង ច្រើនជាងកូនកៅស៊ូបំប៉ៅ។ នៅលើដើមកៅស៊ូចាស់ ជំងឺភ្នែកចាប មិនឃើញកើតមានទេ ហើយក៏មិនសំខាន់នោះដែរ។

៣. ភ្នាក់ងារបង្កជំងឺ

ជំងឺភ្នែកចាប បង្កឡើងដោយផ្សិត *Drechslera heveae* ឬ *Helminthosporium heveae* ដែលបង្កើតនូវស្ប៉ (spores) វែងធំពណ៌ត្នោតក្រម៉ៅដែលអាចមើលឃើញដោយប្រដាប់ឆ្លុះកាន់ដៃ (hand lens)។ នៅពេលបញ្ចេញស្ប៉ គេឃើញស្ប៉ពណ៌ត្នោតស្រអាប់ជាច្រើនស្ថិតនៅចំកណ្តាល នៃស្នាមអុជនៅផ្នែកខាងក្រោមផ្ទៃស្លឹក។ ស្ប៉ទាំងនោះនឹងបែកសាយភាយចេញដោយខ្យល់នាំទៅរយៈចម្ងាយឆ្ងាយ។

ទឹកភ្លៀង សន្សើម និង ទំនាក់ទំនងពីដើមមួយទៅដើមមួយ គឺជាមូលហេតុធ្វើឱ្យស្ប៉ដាច់ចេញពីស្នាមដំបៅទៅកន្លែងផ្សេងទៀត។ កាលណាបើជំងឺនេះកើតឡើងនៅក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូន វានឹងរាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយស្លឹកកៅស៊ូកម្រគេចផុតពីជំងឺនេះណាស់។ ក្រៅពីដើមកៅស៊ូ គេពុំឃើញមានរុក្ខជាតិផ្សេងទៀតជារុក្ខជាតិជម្រកនៃជំងឺផ្សិតនេះទេ។

៤. បញ្ហាប្រឈម

- ជំងឺស្លឹកកៅស៊ូ Pestalotiopsis ជាជំងឺស្លឹកដ៏គ្រោះថ្នាក់និងរាលដាលលឿនបំផុតសម្រាប់ចម្ការកៅស៊ូ
- ជំងឺនេះកើតមានតែលើស្លឹកចាស់នៅចម្ការកៅស៊ូពេញវ័យអាយុចាប់ពី៨ឆ្នាំឡើង (កៅស៊ូប្រមូលផលទឹកជ័រ)
- ជំងឺស្លឹកកៅស៊ូ Pestalotiopsis បណ្តាលឱ្យកៅស៊ូជ្រុះស្លឹកពី៧០-៩០% និងបាត់បង់ទិន្នផលពី ២៥-៥០% ។

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន: អគារលេខ ៥៩E ផ្លូវបេតុង ភូមិព្រែកលៀប សង្កាត់ព្រែកលៀប ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ រាជធានីភ្នំពេញ ឬ ប្រអប់សំបុត្រលេខ ១៣៣៧ រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ	: (៨៥៥) ៧៨ ៦៨២ ២២២
សារអេឡិចត្រូនិច	: crri@camnet.com.kh
វែបសាយ	: www.crri.com.kh

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

ប័ណ្ណបច្ចេកទេស ២០២២/០១

ជំងឺស្លឹកកៅស៊ូ Pestalotiopsis

ការផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ការិយាល័យដាំដុះនិងការពារ

១. ប្រវត្តិនៃជំងឺ

នៅឆ្នាំ២០១៦ ជំងឺ Pestalotiopsis កើតមាននៅភាគខាងជើងកោះស៊ូម៉ាត្រា បន្ទាប់មកនៅឆ្នាំ២០១៧ បានរាតត្បាតដល់ភាគខាងត្បូងកោះស៊ូម៉ាត្រានៃប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ហើយបន្តកើតមានរហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។ ជំងឺនេះបានរាលដាលដល់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី នៅឆ្នាំ២០១៧ និងប្រទេសថៃនៅឆ្នាំ២០១៩។ ឆ្នាំ២០២០ ជំងឺ Pestalotiopsis បានកើតមាននៅប្រទេសផលិតកៅស៊ូធម្មជាតិចំនួន៥ គឺប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ឥណ្ឌា ស្រីលង្កា និងថៃ ហើយត្រូវបានប្រកាសអាសន្ននៅក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតកៅស៊ូធម្មជាតិ។ ដោយឡែក នៅប្រទេសកម្ពុជាយើង ជំងឺនេះត្រូវបានឃើញកើតមាននៅស្រុកបុទុមសាគរខេត្តកោះកុងក្នុងឆ្នាំ២០២១។

២. រោគសញ្ញាជំងឺ

ជំងឺស្លឹកកៅស៊ូ Pestalotiopsis បង្កឡើងដោយផ្សិត *Pestalotiopsis* species។ ជំងឺកើតលើស្លឹកកៅស៊ូចាស់(កៅស៊ូចាប់ពីអាយុ៨ឆ្នាំឡើង)។

រោគសញ្ញាកើតលើស្លឹកគឺមានស្នាមជាំជារង្វង់នៅផ្នែកខាងក្រោម និងស្នាមអុចតូចៗពណ៌លឿងនៅផ្នែកខាងលើ បន្ទាប់មកស្នាមអុចនេះប្រែទៅជាពណ៌ខ្មៅ ក្រោយមកនៅលើស្លឹកមានរាងជារង្វង់ពណ៌ត្នោតហើយស្ងួតៗ ស្លឹកចាប់ផ្តើមប្រែពណ៌ទៅជាលឿង ហើយចាប់ផ្តើមជ្រុះទាំងស្លឹកពណ៌បៃតងនិងស្លឹកពណ៌លឿង។

៣. ការព្យាបាល

កៅស៊ូដែលកើតទូវជំងឺនេះ ត្រូវចាំបាច់ធ្វើការព្យាបាលជាបន្ទាន់។ ការព្យាបាល ត្រូវបាញ់ថ្នាំលើកន្សោមស្លឹក និងស្លឹកជ្រុះលើដីចំនួន៣-៦ដងដោយប្រើថ្នាំគីមីមានដូចជា៖

- ក្លរ៉ូតាឡូនីល (chlorothalonil)
- ប្រូពីនេប ឬប្រូពីកូណាសូល (propineb or propiconazole)
- បេណូមីល (benomyl) កម្រិត ០,០២%
- ហិចសាកូណាសូល (hexaconazole) កម្រិត ០,៥ លីត្រក្នុងមួយហិកតា
- ម៉ង់កូសែប (mancozeb) កម្រិត ០,២%

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ

Specifications of TSR in Cambodia

Cambodian raw rubber comes from estates, Private plantations and smallholders. Most of it is Technically Specified Rubber (TSR) specified and graded according to the **Cambodia Specified Rubber (CSR)** scheme presented below and which is in accordance with internationally recognized standards: ISO 2000 or SMR Bulletin No.7.

Staff operating at CRRI's National Specifications Laboratory

Legal Reference

- Sub-decree No. 55 ANK of 4 June 2007 of the Royal Government of Cambodia on issuance of Quality Certificate for rubber.
- Prakas No. 086 PK of 2 March 2004 of the Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF) on CSR Scheme use.
- Prakas No. 402 PK of 1 September 2008 of the MAFF.
- Prakas No. 403 PK of 1 September 2008 of the MAFF.
- Prakas No. 404 PK of 1 September 2008 of the MAFF.
- Common Prakas No. 579/1492 PK of 5 December 2008 of the ministry of Economy and Finance (MEF) and the MAFF.

Resources

i. National Specifications Laboratory (NSL) of the Cambodian Rubber Research institute (CRRI), **an IRA Recognized Regional laboratory for the international Contract for TSRs.**

ii. Local laboratories: laboratory of some rubber plantations including Chub are to be authorized soon, and others are to be authorized in the future.

CSR Scheme

Parameters	CSR CV	CSR 3L	CSR L	CSR 5	CSR 10	CSR 20
	Green	Green	Green	Green	Brown	Red
	Latex				Field grade material	
Dirt content(%wt, max)	0.05	0.03	0.05	0.05	0.1	0.2
Initial Plasticity, Po (min)	-	35	30	30	30	30
Plasticity retention index, PRI, (%,min)	60	60	60	60	50	40
Nitrogen content (%wt, max)	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
Volatile matter content (%wt, max)	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
Ash content (%wt, max)	0.5	0.5	0.5	0.6	0.75	1.0
Colour index (max)	-	6 (2*)	6	-	-	-
Mooney viscosity ML(1'+4')100 °C	60 ± 5**	-	-	-	-	-

* Maximum difference between colour indices of each sample analyzed
** Rubber viscosity is defined by the producer to meet the demands of the customers

CAMBODIAN RUBBER RESEARCH INSTITUTE (CRRI)

Laboratory premises at Chup Rubber plantation

Cambodian Specified Rubber (CSR)

References Standard used

The "Cambodia Specified Rubber (CSR) is classified into "grades" according to the CSR scheme established by the Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries (MAFF) (see the CSR Scheme). These norms are in accordance with the internationally recognized standards: ISO 2000 and the SMR Bulletin No.7.

Material composition

As mentioned in the CSR scheme, the grade CSR CV, CSR 3L, CSR L and CSR 5 are processed from acid coagulated latex material, while the grades CSR 10 and CSR 20 are processed from field coagula.

Packaging and marking

Rubber bales of 33,3kg are wrapped in the low density polyethylene film and are put into pallet of 1200 kg net weight in accordance with international packing standards. Markings on pallets include lot numbers, producing date, producer's name and producing country.

Specifications

Authorized units to certify CSR

The specifications of CSR are undertaken either by the National Specifications Laboratory of the CRRI or by the local laboratories authorized by CRRI under their full and whole control. The authorized laboratories are able to test, to grade and to issues certificates for the raw rubbers produced either by their own rubber plantations or by other producers. The certificate allows the producers to engage on the characteristics of raw rubber they deliver to their clients. This quality engagement refers to international specifications of the rubber market. However the producers can respond to particular demand from consumers.

The laboratory archives its results to provide general information on the evolution of rubber production to the technical directors of plantations, and statistical information for the NSL.

Quality certificate

The quality certificate is established by the National Specifications laboratory or by any other laboratories authorized by CRRI to certify the "grade" of CSR in accordance with CSR Scheme.

Function of specifications laboratories

In Cambodia the laboratories participating in the Specifications of CSR are:

- The National Specifications laboratory (NSL), hosted by CRRI, and
- local laboratories authorized by CRRI.

The NSL is an IRA (International Rubber Association) Recognized Regional Test Laboratory for the international contract for TSRs. It sets up procedures to authorize local laboratories and to control the validity and consistency of testing carried out by those local laboratories, among which more important are the following.

Inspection of local laboratories and CSR processing factories

The NSL has authority to regularly inspect local laboratories and CSR processing factories to ensure that, for example correct sampling has been done in a processing factory.

National Inter- Laboratories tests

The main objective of the national inter- laboratories Tests is to check the conformity of the results from different local laboratories of the Cambodian network. According to the definitions of the norm ISO 9272, this allows to assess the "repeatability" and the "reproducibility" of the test carries out by the laboratories.

This National Inter-laboratories Tests are carries out 4 times a year. The results allow the NSL to access the qualifications of local laboratories personnel and to plan the provision of the trainings if needed. Calibrating equipment of all testing laboratories is also done by the NSL.

Round Robin Cross-Check

The NSL participates in the biannual Round Robin Tests within the framework of IRA. For this purpose samples are circulates by the IRA Coordinator Testing Laboratory (RRIM).

Staff operating at CRRI's National Specifications Laboratory

CAMBODIAN RUBBER RESEARCH INSTITUTE (CRRI)

Process of Issuing Certificate

As shown in the flowchart next page, steps (1) to (8) detail the process of testing, grading and issuing certificates. Both the NSL and other authorized local laboratories shall follow these steps, as guidelines, for certification purposes.

Staff operating at Chup Laboratory

Traceability of samples

1) Samples sent by the producers to the NSL or any other authorized local laboratory for testing and certification purposes shall be clearly labeled and come with a proper letter of request for testing. The labels shall bear necessary particulars as described in the "procedure of sampling".
2) Sample received at the laboratory shall be checked according to the letter of request for testing. If it is in order, the laboratory receptionist shall register the samples in the samples register and place labels on the sample. The letters of acknowledgement is then completed by the receptionist and signed by both parties. A copy of the letter is given to the producer. In case of doubt at sample reception step, the producer is immediately informed and the samples are not accepted for testing.
3) Sample are homogenized according to the producer's request method (ISO 1795 or SMR Bulletin No.7 B.2). The homogenization method require by producer is indicated on the label. The blended samples are recorded in the sample blending record files. Half of homogenized piece is stored in remnant sample cupboard for rechecking if need arises, while the other half is used for the purpose of testing. They are distributed to the laboratory staff for all relevant tests. The remnant samples are kept for 6 months at least before they are disposed in order to be used for counter- testing in case of claims made by the clients.

Testing and methods

4) The testing for specifications are carried out using latest methods prescribed in the laboratory methods manual, which is in accordance with the CSR Scheme.
5) Once tests are completed, the results written down in the test data sheet are analyzed by the laboratory supervisor. If any abnormality in the result is detected, part of the remnant sample is used for rechecking.

Grading and reporting

6) The chief of the laboratory, or his deputy, carries out grading in test results sheet. The test reports indicating the grades of rubbers tested are elaborated, registered in the test report register and sent to the producers. If any suspicion in grading is detected by the chief of the laboratory, the remnant sample is used for re-testing to confirm the relevant grade.
7) This operation concerns only producers who do not have their own testing facilities. Producers shall send request to the laboratory to elaborate certificates covering specific pallets enlisted on their requests.

Issuance of Certificates

8) The certificates are elaborated by the laboratory and signed by the director/ chief of the laboratory. The chief of the laboratory, or his deputy, shall register the certificate in the specific register. For the CRRI, 2 copies will be sent to the producer, or exporter, within 48 hours and other copies to the relevant institutions. For other authorized laboratories, 2 copies will be sent to the producer or exporter, within 48hours, one copy to CRRI and other copies to the relevant institutions.

Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries
Cambodian Rubber Research Institute
National Specifications Laboratory
59E St.6A, Sangkat Preak Leb,
Khan Chrouy Changvar, Phnom Penh, CAMBODIA
Tel/Fax: (855)23 882 831
Email: crri@camnet.com.kh
Website: www.crri.com.kh

CAMBODIAN RUBBER RESEARCH INSTITUTE (CRRI)

Flow Chart illustrating the procedures of testing and certificate issuance in Cambodia

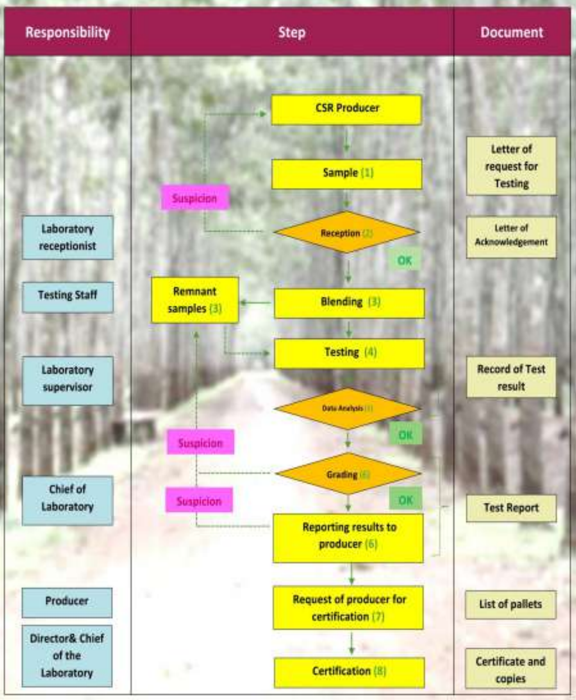

Revised and published by Cambodian Rubber Research Institute (CRRI)
Year 2022

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយ

២. កំហាប់នៃថ្នាំរំញោច

ចំពោះកំហាប់ 2.5% នៃល្បាយថ្នាំរំញោច ដែលត្រូវលាប បរិមាណកំណត់ជាមធ្យម គឺ១ក្រាម សម្រាប់លាបមួយដើម សម្រាប់ការចៀរពាក់កណ្ដាលគូទខ្យង (S/2)។ ករណីចៀរឡើងលើ (S/4U) ឬចៀរសម្រាប់ដើមចុងក្រោយ ល្បាយថ្នាំរំញោចអាចមានកំហាប់អេតេហ្វុន 5%។

ដើម្បីចៀសវាងការរំញោចលើសកម្រិត បរិមាណដែលបានកំណត់នៃរូបធាតុសកម្ម (ជាមីលីក្រាមសម្រាប់មួយដើមក្នុងមួយឆ្នាំ) មិនត្រូវឱ្យលើសជាដាច់ខាត។ បរិមាណនេះ គឺអាស្រ័យទៅតាមក្រុមក្លូនកៅស៊ូនិងប្រព័ន្ធចៀរ។

៣. ចំនួនជុំ (Rounds) នៃការរំញោច

ការរំញោចមួយលើក ទៅមួយលើកទៀត ត្រូវមានគម្លាតពេលគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទុកឱ្យដើមកៅស៊ូមានពេលអាចបង្កើតទឹកជ័រឡើងវិញ ស្របទៅតាមបរិមាណថ្នាំនិងប្រព័ន្ធចៀរដែលគេប្រើ។ ការរំញោចនេះត្រូវធ្វើច្រើនដង ឬ តិចក្នុងមួយឆ្នាំ គឺអាស្រ័យទៅតាមក្រុមក្លូន (Clonal typology)។

៤. ពេលត្រូវរំញោច

- ការរំញោចត្រូវប្រព្រឹត្តទៅឱ្យបានមុនការចៀរជ័រ ពី២៤-៤៨ម៉ោង អាស្រ័យតាមចន្លោះចៀរ។

ការរំញោចលើសកំណត់ អាចធ្វើឱ្យមានវិបត្តិដល់សរីរៈនៃដើមកៅស៊ូនិងបណ្ដាលឱ្យដើមកៅស៊ូអន់ខ្សោយ ដែលអាចនាំឱ្យសម្បកស្ងួត ទឹកជ័រលែងហូរ និងនាំឱ្យមានបាតុភូតដែលគេហៅថា**ស្ងួតមុខចៀរ** (Tapping Panel Dryness)។

ការប្រុងប្រយ័ត្ន

ក្នុងការរំញោច ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នដូចតទៅ៖

- ត្រូវចៀសវាងធ្វើការរំញោចក្នុងពេលដែលដើមកៅស៊ូកំពុងជ្រុះនិងដុះស្លឹកឡើងវិញ
- មិនត្រូវលាបថ្នាំរំញោចនៅពេលភ្លៀង
- ត្រូវរក្សាទុក ឬដឹកជញ្ជូនល្បាយសារធាតុរំញោចនៅក្នុងធុងមិនមែនលោហៈ។

សូមទាក់ទងជាមួយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា បើលោក-អ្នកចង់ដឹងលម្អិតអំពីការរំញោច។

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

អាស័យដ្ឋានលេខ 59E ផ្លូវលេខ ... សង្កាត់... ខណ្ឌ... រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឬ ប្រអប់សំបុត្រលេខ 1337 រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ : (855) 78 682222

សារអេឡិចត្រូនិច : crri@camnet.com.kh

វិបសាយ : www.crri.com.kh

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា

បណ្ណបត្រកវេស ២០២៤/១០

ការរំញោចទឹកជ័រដោយប្រើអេតេហ្វុន

ការផ្សព្វផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ការិយាល័យសាកលវិទ្យានិងអាជីវកម្ម

1/2

និយមន័យការរំញោច (Stimulation)

ការរំញោច គឺជាវិធីប្រើផលិតផលគីមីដើម្បីទាញយកទឹកជ័រឱ្យបានច្រើន ដោយវាមិនធ្វើឱ្យមុខសរសៃជ័រដាច់ស្ទះ និងធ្វើឱ្យទឹកជ័រហូរចេញបានយូរជាលទ្ធផល ការរំញោចធ្វើឱ្យកសិករទទួលបានជ័រកៅស៊ូច្រើន ដោយពុំចាំបាច់បង្កើនប្រវែងមុខចៀរឬចន្លោះចៀរណា។

អត្ថប្រយោជន៍នៃការរំញោច

ការរំញោចនឹងជួយ៖

- បង្កើនបរិមាណទឹកជ័រនៃមុខចៀរជ័រ ហើយស្របគ្នានោះប្រាក់កម្រៃរបស់អ្នកចៀរក៏កើនឡើងដែរ។
- ការចំណាយសម្បកអស់តិច។ ព្រោះហេតុនេះបានជាដើមកៅស៊ូមានរយៈពេលចៀរយកជ័របានយូរឆ្នាំ។
- បន្ថយចន្លោះចៀរ ប៉ុន្តែអាចយកផលបានដូចចន្លោះញឹក ឬ បានច្រើនជាង។ ដូចនេះ គេប្រើកម្លាំងពលកម្មតិចដែលធ្វើឱ្យសោហ៊ុយចំណាយក្នុងការប្រមូលផលថយចុះ ឯទិន្នផលនៅដដែល។
- ពន្យារការចៀរសម្បកដែលដុះថ្មីឡើងវិញ។ ដូច្នេះសម្បកដែលដុះថ្មីនេះ មានលក្ខណៈពេញលេញហើយមានសភាពល្អប្រសើរ។

អំពីល្បាយថ្នាំរំញោច

សារធាតុថ្នាំរំញោចដែលគេនិយមប្រើច្រើនជាងគេគឺ "**អេតេហ្វុន** - Ethephon" ឬ ឈ្មោះគីមីហៅថា **អាស៊ីត ២ ក្លរអេទីល - ផូស្វ៊ូរិក** (2 chloroethyl-phosphoric acid)។ គេអាចស្គាល់ផងដែរថ្នាំរំញោចនេះ ក្រោមឈ្មោះ "**អេត្រែល** - Ethrel"។

អេតេហ្វុនត្រូវបានលាបក្រោមរូបភាពជាល្បាយជាមួយទឹក ឬ ប្រេង (ដូងប្រេង)។ លើទីផ្សារអាចមានល្បាយដែលមានកំហាប់ផ្សេងៗ (2.5%, 5%,...)។

ការរំញោច

ការរំញោចមានច្រើនវិធី ប៉ុន្តែវិធីដែលគេច្រើនអនុវត្តគឺវិធីលាបថ្នាំរំញោចដោយប្រើជក់លាប។

១. វិធីលាបថ្នាំរំញោច

នៅក្នុងចំណោមវិធីលាបផ្សេងៗ វិធីលាបនៅលើសម្បកដែលដុះឡើងវិញ (panel application) ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាងគេ។

ក្នុងករណីនេះ ថ្នាំរំញោចត្រូវបានលាបផ្ទាល់លើមុខចៀរ (tapping cut) ទៅតាមប្រវែងមុខចៀរ (ផ្ទៃលាបមានទទឹងប្រមាណ ១សង់ទីម៉ែត្រ) នៅលើសម្បកដែលដុះឡើងវិញ។

វិធីនេះមានភាពងាយស្រួល ហើយចំណាយតិច។ ហេតុនេះហើយ វិធីនេះត្រូវបានគេអនុវត្តច្រើនជាងគេ។

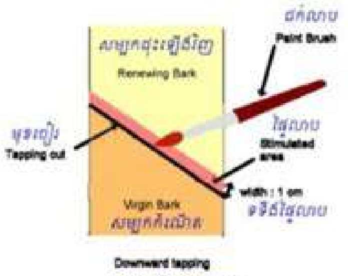

Downward tapping
មុខចៀរចុះក្រោម

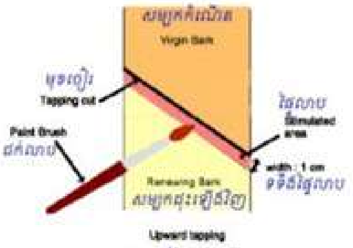

Upward tapping
មុខចៀរឡើងលើ

វិធីលាបលើសម្បកដែលដុះឡើងវិញ
Panel application (Eric Gohet, 2012)

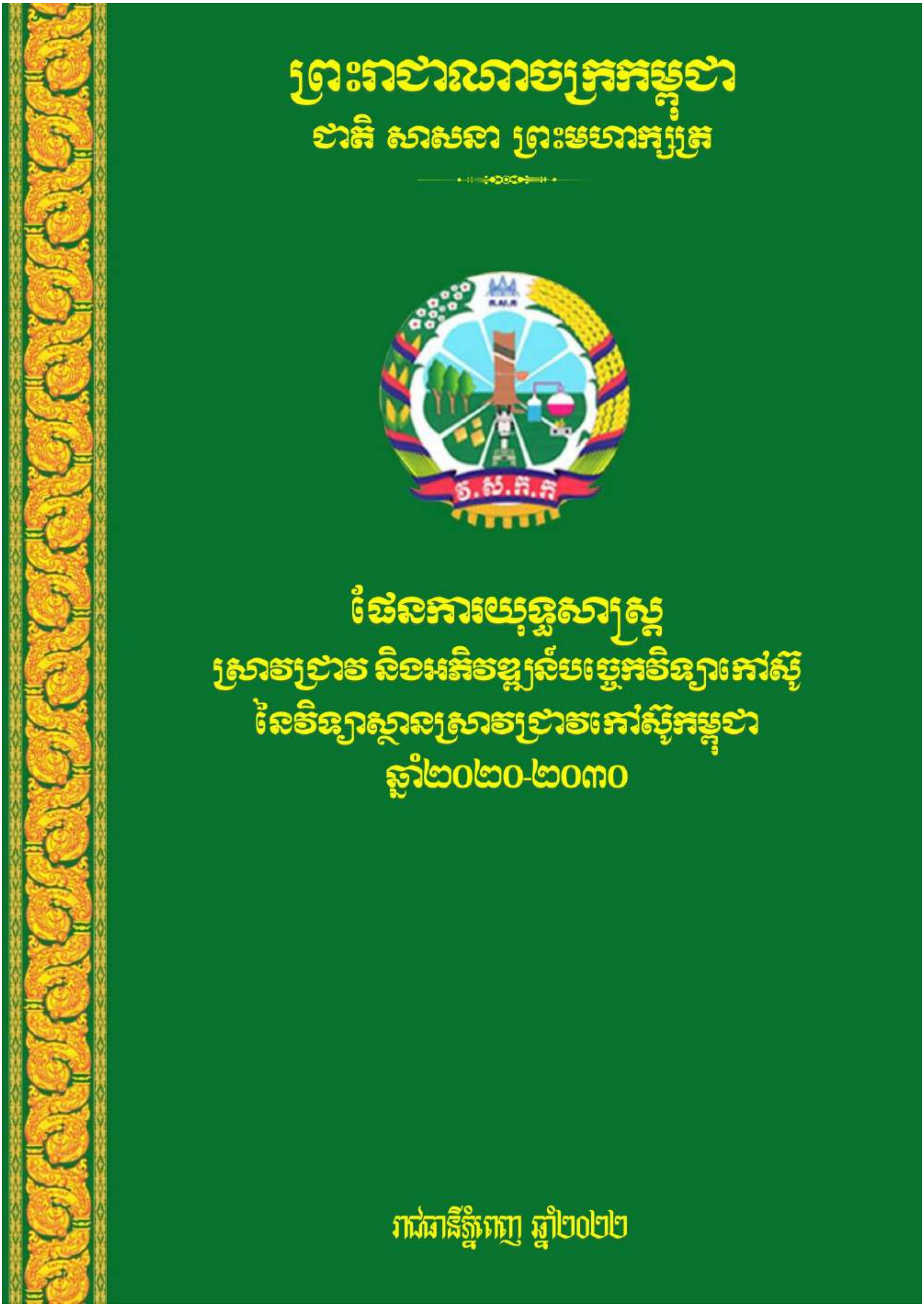

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ
ស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាកៅស៊ូ
នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវកៅស៊ូកម្ពុជា
ឆ្នាំ២០២០-២០៣០

រាជធានីភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០២២